

LUNDS
UNIVERSITET

KAN 1+1 BLI 3?

OM SAMVERKAN KRING SOCIALA INVESTERINGAR FÖR UNGAS
ETABLERING PÅ ARBETSMARKNADEN GENOM PROJEKTET 1+1=3

Jenny Ekstam
2016-06-03

**SGEL36 Samhällsgeografi: Examensarbete inom kandidatprogrammet för
samhällsplanering**

Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi

Vårterminen 2016

Handledare: Roman Martin

ABSTRACT

Youth unemployment is a great problem in Scania. Today there is youngsters who want a job and a great amount of employer who wants to hire but today it is barriers for them to meet. Another great challenge is about low education tradition. Last year (2015) Region Skåne started a project called $1+1=3$, where the aim is to work between administrations to get a better overview on how to tackle the challenges. This study is an attempt to address the issue of the youth unemployment and how it can be tackled by demonstrating the project $1+1=3$. To portray the issue interviews have been done with officials from Region Skåne and four different municipalities. Bourdieu's theories about capital is being used to explain why certain principles have a greater value in one field and not in another. Tillys theory about Durable Inequality is used to capture the problems of maintaining inequality by reproduction of old systems. The study shows that $1+1=3$ is a project that meets the challenges for youth unemployment, according to officials from Region Skåne and four different municipalities. The findings of the $1+1=3$ analysis can be used as an aid to the design of future studies on how system-changing perspectives can be used in labour market measures.

KEYWORDS

Region Skåne, rigid system, social capital, youth unemployment, policy making

NYCKELORD

Region Skåne, stuprörsstruktur, socialt kapital, ungdomsarbetslöshet, arbetsmarknadsåtgärder

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ABSTRACT	3
1. INLEDNING.....	5
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	6
1.2 DISPOSITION	6
1.3 AVGRÄNSNING	6
1.4 BAKGRUND	7
1.4.1 REGION SKÅNE	7
1.4.2 1+1=3.....	8
1.4.3 VAD ÄR 1+1=3?.....	8
1.4.4 RESPEKTIVE KOMMUNS FALL	9
1.4.5 BAKGRUND TILL STRUKTURERNAS FRAMVÄXT	10
2. TEORI.....	11
2.1 NY KARAKTÄR PÅ EFTERFRÅGAN PÅ ARBETSKRAFT	11
2.2 HABITUS OCH FÄLT	13
3 METOD OCH MATERIAL	17
3.1 INTERVJUER	17
3.1.1 URVAL TILL INTERVJU	17
3.1.2 GENOMFÖRANDE AV INTERVJU	18
3.1.3 VALIDERING AV INTERVJU	19
3.1.4 INTERVJUANALYS.....	19
3.2 DOKUMENTSTUDIER.....	20
3.3 KRITIK AV METOD OCH DATA	20
4 ANALYS.....	22
4.1 UNGAS ETABLERING PÅ ARBETSMARKNADEN	22
4.2 SKÅNES UTMANINGAR FÖR UNGAS ETABLERING	23
4.2.1 ARBETSLÖSHETSSIFFROR.....	23
4.2.2 MATCHNINGSPROBLEMATIK.....	24
4.2.3 MÅLKONFLIKTER.....	26
4.2.4 STUPRÖRSSTRUKTURER.....	28
4.3 PÅ VILKA SÄTT ÄR 1+1=3 PASSANDE FÖR ATT MÖTA UTMANINGARNA?.....	30
4.3.1 ARBETSSÄTT.....	30
4.3.2 ATT GE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR UNGAS ETABLERING GENOM SOCIALA INVESTERINGAR.....	33
5 SLUTSATS.....	37
5.1 SLUTSATSER	37
5.2 VIDARE FORSKNING	38
5.3 DISKUSSION	39
6. KÄLLFÖRTECKNING	40
6.1 INTERVJUER	41
7. BILAGA.....	42
7.1 INTERVJUFRÅGOR TILL TJÄNSTEMÄN PÅ REGION SKÅNE	42
7.2 INTERVJUFRÅGOR TILL TJÄNSTEMÄN PÅ KOMMUNERNA	43

INNEHÅLLSFÖRTECKNING TABELL OCH FIGUR

Tabell.	<i>Former av kapital</i>	14
Figur.	<i>Arbetslös befolkning 15-74 år, procent efter region.</i>	23

1. INLEDNING

I det här avsnittet ges en presentation och inledning till ämnet samt bakgrund till problemområdet, därefter studiens syfte och frågeställning. Avslutningsvis presenteras studiens avgränsning och disposition.

Region Skåne är ett av länen i Sverige med högst arbetslöshet, betydligt högre än riksgenomsnittet; 9,4% i jämförelse med 7,7% (SCB 2015). Finanskrisen som utbröt i slutet av 2008 orsakade en kraftigt stigande arbetslöshet i hela Sverige fram till slutet av 2009. Först under 2014-2015 började arbetslöshetssiffrorna att sjunka igen (Region Skåne, 2016). Skåneregionen har utmaningar som bland annat handlar om en matchningsproblematik. Företag vill ha arbetskraft och arbetslösa vill arbeta men de har svårt att hitta varandra. Under senare år har antalet unga utanför både utbildningssystemet och arbetslivet ökat. Många unga börjar arbeta på tidsbegränsade arbete som leder till återkommande arbetslöshet istället för att vidareutbilda sig (Svensson 2013:3). En annan utmaning handlar om den låga utbildningstraditionen som finns på flera platser i Skåne. I och med en mer kompetensinriktad arbetsmarknad som ställer höga krav så höjs utbildningsnivån generellt på arbetsmarknaden, vilket innebär att de som står arbetsmarknaden får ännu svårare att passa in i systemen och kunna etablera sig (Region Skåne 2014:18).

Regionen står inför utmaningar som kräver omfattande åtgärder. Det finns stora inomregionala skillnader vilket innebär att Region Skånes roll som samordnare och initiativtagare blir otroligt viktig då de 33 kommunerna å ena sidan möter liknande utmaningar (hög arbetslöshet bland unga) samtidigt som de å andra sidan har helt olika förutsättningar för att möta dessa. Region Skåne arbetar just nu med ett projekt kallat $1+1=3$ som handlar om att bryta stuprörsformade verksamheter samt upprätta strategisk samverkan inom och mellan offentliga organisationer. Målet är att skapa förutsättningar för att på längre sikt ge möjligheter till fler tidiga insatser och mer förebyggande arbete kring ungas inträde på arbetsmarknaden (Region Skåne 2015). Projektet $1+1=3$ har således ett systemförändrande perspektiv i sin utformning snarare än direkt lösningsorienterat (mer om $1+1=3$ finns i avsnitt 1.4). De allra flesta ungdomar klarar såväl grund- som gymnasieskolan väl och har därefter inga problem med att gå vidare till fortsatta studier eller arbete. Det siffrorna visar som är oroande är hur gruppen unga som klarar grundskolan dåligt, hoppar av gymnasieskolan och sedan har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden växer. Förändringsprocessen tyder på systemfel eftersom ökningen skett oberoende på politiskt styre och konjunkturen, om än med något lägre siffror vid högkonjunktur. Den största andelen av den växande gruppen unga med etableringsproblem består av utrikes födda. Även de utrikes födda som klarar gymnasieskolan har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, vilket tyder på att insatser utöver utbildningsgaranti är nödvändiga (SOU 2012:78,80).

1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Jag anser att det finns ett behov av att synliggöra strukturer som kan innebära svårigheter för unga att etablera sig på arbetsmarknaden. Genom att ta lärdom av dessa strukturer vid utformningen av nya främjande insatser för att etableringsmöjligheterna på arbetsmarknaden blir mer inkluderande. Av den anledningen har jag valt att analysera hur Region Skåne möter utmaningarna som Skånes arbetsmarknad står inför, hög arbetslöshet bland unga, genom ett projekt. Uppsatsen kommer analysera utmaningarna som Skåne har och se hur de kan mötas med insatsen $1+1=3$.

Jag vill se om $1+1=3$ är en lämplig insats och om förhållningssättet i projektet för att möta de utmaningarna som finns är passande. Genom att göra en studie över ett projekt som Region Skåne arbetar med syftar uppsatsen till att besvara följande frågeställningar:

- Vilka är Skånes utmaningar för ungas etablering på arbetsmarknaden?
- På vilka sätt är $1+1=3$ passande för att möta utmaningarna?

1.2 DISPOSITION

Den första delen av analysen kommer att vara undersökning av de inomregionala förhållanden på arbetsmarknaden samt orsaker som kan vara förklaringar till dessa. Därefter följer analys av arbetsmarknadsförhållanden med hjälp av Bourdieus (1986) teori för att förklara hur vissa värden värderas högre än andra inom olika fält, värden som han definierar som kapital. Teorin används för att ge en förklaring till varför det är en del som är mer arbetslösa än andra. Redogörelsen ligger till grund för vidare diskussion kring hur planeringen möter utmaningarna. Tillys (1998) teori om beständig ojämlikhet handlar om hur system upprätthålls trots att det vidmakthåller ojämlikhet. Denna används för att förklara varför systemförändrande perspektiv är av stor vikt.

I bakgrundsavsnittet förklaras Region Skånes roll som utvecklingsaktör och vad det innebär i termer av mandat och fokusområden. I andra delen av analysen diskuteras på vilket sätt Region Skåne använder sig av dessa förhållanden som bakgrund till planering av nya insatser för en bättre arbetsmarknad. Vidare så undersöks även informanternas förhållningssätt till utmaningarna och $1+1=3$. Avslutningsvis följer studiens slutsatser följt av en kort diskussion kring dessa

1.3 AVGRÄNSNING

Uppsatsen kommer fokusera på arbetsmarknadens generella struktur i Skåne och således inte göra djupdykning i några specifika yrkeskategorier. Tonvikt läggs istället på gruppen som är mest utsatta för arbetslöshet, unga.

Utifrån parametrar så som inkluderande och anpassade lösningar är uppsatsens inriktning av social dimension, ett socialt perspektiv på målgruppens behov. Utformningen av studien är kritisk och analytisk av tjänstemäns uppfattningar i egenskap av sin profession, snarare än på geografisk planeringsnivå. Utmaningarna som Skåne har gällande arbetsmarknadsförhållanden är inte helt unika för länet, eller för Sverige. Uppsatsen kommer fokusera på de utmaningarna från ett brett perspektiv gällande teori och visst empiriskt material så som statistik över nationella förhållanden men avgränsningen sker i analysen där jag undersöker huruvida Region Skånes insats $1+1=3$ är väl lämplig för utmaningarna. Den geografiska avgränsningen görs i första Skåne och vidare till Klippan, Tomelilla, Trelleborg och Ystad då det är dessa kommuner som medverkar i projektet och tjänstemän från dessa kommuner som intervjuats. Genom att göra studien av regionala förhållanden i Skåne är det även möjligt att dra slutsatser kring andra regioner i Sverige.

Utmaningarna som jag tittar på är den högsta andelen arbetslösa i Sverige enligt Arbetsmarknadssiffror. Samt vilka utmaningar som en utredning från SOU presenterar och från Region Skånes egna rapporter som tagits fram i syfte att ligga till grund för insatser för bland annat ungas inträde på arbetsmarknaden.

1.4 BAKGRUND

1.4.1 REGION SKÅNE

Skåne bildar tillsammans med Stockholm och Västra Götaland Sveriges tre storstadsregioner. Region Skåne ansvarar för att främja hälsa, hållbarhet och tillväxt i Skåne och inrättades som organisation 1999 som en följd av en nationell landstingsomvandling; Malmöhus län och Kristianstad län bildade då tillsammans Skåne län.

Hälsa, hållbarhet och tillväxt är ledorden för Region Skåne som är den högsta direktvalda politiska organisationen i länet. De arbetar med utvecklingsfrågor kopplat till samhällsplanering, näringslivsutveckling, kollektivtrafik, kulturutveckling, miljöutveckling, folkhälsa och marknadsföring. Region Skåne ansvarar också för sjukvården i Skåne, vilken är den största delen av deras verksamhet. Verksamheterna finansieras till stor del av medborgarna genom landstingsskatten.

Region Skåne som utvecklingsaktör fungerar som samordnande men även initiativtagande. Med ett försörjningsområde som innefattar 33 kommuner innehar organisationen en övergripande bild av de utmaningar som Skåne står inför. Genom att fungera som samordnande arbetar organisationen en del

tillsammans med kommuner, statliga myndigheter, näringslivet och andra utvecklingsaktörer som agerar i samhället (Region Skåne 2015).

1.4.2 $1+1=3$

Utgångspunkten i $1+1=3$ är att ha ett socialt investeringsperspektiv för att förebygga onödiga samhällskostnader. Genom tidiga insatser och ett förebyggande perspektiv syftar insatsen till att skapa förutsättningar för att i grunden långsiktigt förhindra att de offentliga systemen producerar utanförskap.

Nationalekonomen Ingvar Nilsson och beteendevetaren Eva Lundmark Nilsson har tillsammans tagit fram rapporten *1+1=3 - om samverkan mellan skola och arbetsliv ur socioekonomiskt perspektiv* (2015a) på uppdrag av Region Skåne med syfte att belysa de samhällskostnader som ett utanförskap innebär. Under en inledande konferens till det som senare kom att bli projektet $1+1=3$ beskrev Ingvar Nilsson problematiken så här:

När Patrik har sin ADHD så ser BUP hans diagnos, läraren ser kaos i klassrummet, polisen ser ett ordningsproblem, skolsköterskan ser ett hälsoproblem, föräldrarna ser ett uppfostringsproblem. Alla ser problemet olika. Ni känner till den här berättelsen om blinda människor som känner på en elefant, det är liksom beroende på vart man känner på elefanten så får man väldigt olika svar.

Ingvar Nilsson (2015b).

Att se problemet på så många olika sätt innebär minst lika många olika lösningar. Citatet ovan visar bakgrunden till hur den här problematiken förklaras i rapporten. Region Skåne ville gå vidare med rapportens resultat och arbeta med sociala investeringar i kommunerna genom samverkan med syfte att förebygga utanförskapet. Därför bjöds alla skånska kommuner in till en konferens i juni 2015 för att medverka i processen. Region Skåne fungerar som projektledare och Ingvar Nilsson och Eva Lundmark Nilsson som processledare. Det var redan vid uppstarten tydligt för kommunerna att det handlar om en ledningsfråga, ett nytt tankesätt som ska appliceras övergripande internt. Därför är relevanta förvaltningschefer, ekonomen samt ett typ av fall att arbeta med viktiga att ha med sig för att få chansen vara med i projektets process. Detta för att ha mandat att kunna ta avgörande beslut för att kunna få till en struktur och systemförändrande perspektiv i sättet att arbeta med målgrupperna (informant 3).

1.4.3 VAD ÄR $1+1=3$?

Till slut var 4 kommuner utvalda att medverka. Dessa hade uppfyllt tillräckligt mycket av kraven vad gäller engagemang, beslutsamhet och närvaro. Kommunerna började under hösten 2015 arbeta utifrån sina olika fall

med begreppet strategisk samverkan. Under den första fasen som sträcker sig fram till hösten 2016 finansierar Region Skåne projektet i form av lokaler och kompetensutbildning. När fas 1 är slut så hoppas Region Skåne att kommunerna kommer vilja fortsätta arbetet, men då med eget stöd från kommunerna och inte bara finansierat från Region Skåne – utan faktiskt medräknat i kommunens egen budget som strategiskt arbete kopplat till sociala investeringar (Region Skåne 2015).

Projektet handlar om att kompetensutbilda nyckelpersoner kring strategisk samverkan för sociala investeringar som är kopplade till de olika fallen inom kommunerna. Det är personer som arbetar inom bland annat folkhälsostrategi, arbetsmarknadsfrågor, skola och socialförvaltningen som är med. De ska ta med sig synsättet och perspektivet vid utformningen av de olika verksamheterna och insatserna som kommunen gör för att minska kostnaderna av utanförskap.

1.4.4 RESPEKTIVE KOMMUNS FALL

För att processen ska förankras under tiden som kompetensutvecklingen sker arbetar kommunerna med verkliga fall där samverkansmodellen med sociala investeringar används (informant 3). Nedan kommer respektive fall att beskrivas kortfattat, informationen har hämtats från informanterna i respektive kommun. Tre av kommunerna har koppling till ungas inträde på arbetsmarknaden och tidiga insatser i skolan och en av kommunerna har nyanlända som målgrupp.

Trelleborgs kommun har valt att ha nyanlända som sin målgrupp att arbeta med genom sociala investeringar. De ser det långsiktiga perspektivet utifrån att de ger bättre förutsättningar för nyanlända att få jobb som i förlängningen innebär en minskad risk för deras barn att bli arbetslösa. Kommunen har tagit emot nyanlända senaste tiden som idag har svårighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Genom att använda strategisk samverkan för sociala investeringar önskar kommunen effektivisera och underlätta processerna så att fler kommer i arbete (informant 6).

Ystads kommun har skolfrånvaro som sitt fall. De hoppas att genom strategisk samverkan skapa en helhetssyn kring orsaker till skolfrånvaro, då det saknas idag. Synen och intresset på utbildning och skola upplevs som svalt. Det ses inte som nödvändigt för att senare möjliggöra en väg in på arbetsmarknaden. Kommunen menar att traditionen av låg utbildningsnivå kan ligga bakom skolfrånvaron och försöker således arbeta med att få in perspektivet kring vikten av skolan för att i förlängningen få flera som går klart skolan och således får bättre förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden eller fortsätta till högre studier (informant 7).

Tomelilla kommun har också skolfrånvaro samt låg utbildning som sitt fall kopplat till strategisk samverkan. I Tomelilla finns en problematik kring avhopp i skolan där den traditionella synen på utbildning som innebär att unga inte ser på utbildning som viktigt för framtida yrken. I processen önskar kommunen att sätta samman de system som möter de unga för att koppla på ett skola/arbetsliv perspektiv på alla nivåer och således se det som en självklar koppling (informant 5).

Klippans kommun har vid intervju tillfället ännu inte valt ett fall att arbeta utifrån. Där sker i nuläget istället förankringsarbete i kommunen för att få med olika parter i uppstartsfasen av processen. Problematik som skulle vara intressant att arbeta med strategisk samverkan för sociala investeringar i Klippan skulle kunna vara att alla ska ha grundskolebetyg för möjligheter att läsa vidare på gymnasiet. I kommunen finns också en tradition av låg utbildningsnivå som kan vara orsak till skolfrånvaro och avhopp innan grundskolan har avslutats (informant 4).

1.4.5 BAKGRUND TILL STRUKTURERNAS FRAMVÄXT

Strukturomvandlingen på arbetsmarknaden under 1900-talet gav stor effekt på arbetet för den regionala utvecklingen. Industrialiseringen i Sverige innebar att en stor del av industrin lokaliserades i närheten av marknaden eller vid naturresurser, industrierna byggdes ut och blev en stor del av resten av samhället. Under första delen av 1900-talet växte storstadsregionerna kraftigt och befolkningen fördubblades i Stockholm, Göteborg och Malmö. Det som värderades på arbetsmarknaden under den här tiden var främst erfarenhet, det första jobbet var således av stor betydelse för vidare karriär (Allvin et al. 2006).

Under 1980- och 1990-talet tog ännu en ny struktur form på arbetsmarknaden. Kreativitet, kunskap, konst och kommunikation var viktiga värden. Storstadsregionerna Stockholm och Göteborg var pådrivande tillsammans med universitetsorter som Uppsala och Lund – de kallades för den nya tidens dynamiska centra (Andersson och Strömquist 1988). I samband med att utbildningsperioderna förlängdes utvecklades också ett mer kunskapsbaserat arbetsliv med höga kvalifikationskrav. Även detta fick starkt politiskt genomslag och idén om den här samhällsutvecklingen går i linje med Richard Floridas teori om den kreativa klassen – en ny samhällsklass med kreativiteten som främsta redskap (Florida 2006). Arbetarnas syn på arbete förändrades också till ett sätt att uppnå självförverkligande där strävan efter framgång ständigt finns närvarande (Nilsson 1998). I takt med den här utvecklingen så växte och förankrades de system som individer idag rör mellan. Allt från skola, socialomsorg, arbetsförmedling och andra instanser.

2. TEORI

I den här delen kommer studiens teoretiska utgångspunkter att framföras. Teorierna syftar till att beskriva bakomliggande orsaker till strukturell arbetslöshet och hur det kan motverkas. Allvin, Aronsson, Hagström, Johansson och Lundbergs *Gränslöst arbete* (2006) används för en socialpsykologisk redogörelse av det nya arbetslivet där teorierna handlar om hur en ökad press från omvärlden lett till större krav på den enskilde individen som arbetstagare. Därefter presenteras sociologen Bourdieus teori om habitus och fält som bygger på idén att varje individ bär på olika typer av kapital vilket skapar ett så kallat habitus – en personlig manual för hur denne ska agera i rummet (Bourdieu 1986). Individens habitus används för att förstå strukturella spelregler, således används habitus för att förstå dessa strukturer som mer eller mindre begränsade (Ritzer, 2009:188, 435). Bourdieus teori blir intressant för att applicera på de strukturer som beskriver hur arbetsmarknaden för vissa samhällsgrupper ser ut, hur kunskap värderas och tydliggöra de resonemang som kopplas till frågan varför vissa grupper är mer utsatta än andra på arbetsmarknaden.

Behtoui (2006) har i sin bok *Unequal opportunities* använt sig av Bourdieus begrepp socialt kapital i kontexten vem som får ett jobb, vem som förblir arbetslös eller återkommer till arbetslöshet. Behtoui kommer användas för att visa på hur teorin används i sammanhanget arbetslöshet.

Vidare kommer även den amerikanske historikern och sociologen Tillys (1998) teorier användas för att förklara hur ojämlikhet uppkommer och består. Tillys teorier handlar om hur maktstrukturer vidmakthålls som leder till att systemen och människorna i dessa tillsammans reproducerar saker som förtryck och makthierarkier genom dess uppbyggnad. Teorin används för att förklara just hur strukturerna som individer ska gå igenom för att etablera sig på arbetsmarknaden inte alltid är rådliga samt ge ett perspektiv i analysen som kan ge en förklaring till hur dessa problem bör tacklas.

2.1 NY KARAKTÄR PÅ EFTERFRÅGAN PÅ ARBETSKRAFT

Om den traditionella ojämlikheten i arbetslivet utgår från den hierarkiska ordning som råder på arbetsplatsen utgår den nya ojämlikheten snarare från den konkurrenssituation som råder på arbetsmarknaden.

Allvin et al. 2006:12.

Så inleds boken *Gränslöst arbete* där författarna beskriver en arbetsmarknad i snabb och ständig förändring, vilket medfört en större möjlighet för företag att använda sig av en flexibel arbetskraft. Vidare menas att det inte finns någon direkt pådrivande politisk agenda bakom en allt mer marknadsstyrd

arbetsmarknad. Det är snarare en serie av politiska anpassningar som en följd av ett tryck från internationell konkurrens och handel, en utveckling som således skett i takt med företagets internationalisering som viktigt drivkraft (Allvin et al. 2006).

Den som anses vara attraktiv kan känna sig trygg, men den som inte är attraktiv får allt större svårigheter att etablera sig. På grund av en mer marknadsstyrd arbetsmarknad så anpassar företagen sig till marknadens krav. Organisationsstrukturen har blivit alltmer prestationsinriktad vilket har engagerat arbetaren mer än det tidigare då arbetsuppgifterna är utvecklande och kräver självständighet. Företagen ställer i och med detta högre krav, vilket innebär att individer konkurrerar mer med varandra och anpassar sig till det yttersta för att stämma in och vara attraktiv.

I och med omstruktureringen så har relationen till arbetstagaren avreglerats, relationer som tidigare var viktiga för företagets framgångar är inte längre lika prioriterade. En mer kompetensinriktad arbetsmarknad fungerar när det finns arbetskraft (Allvin et al. 2006). Höga krav ställs på arbetstagare då marknaden är liberaliserad. Problemet med den typen av arbetsmarknad är att matchningen fungerar bra *när* och *där* det finns mycket arbetskraft. Under tider eller på platser med mindre kunskapsinriktade människor blir det stora problem, eftersom vissa grupper i samhället blir oattraktiva, hamnar utanför och blir marginaliserade (Allvin et al. 2006).

Tilly skriver i *Beständig ojämlikhet* (1998) om hur olika typer av nätverk kan skapa tillträde eller utesluta andra från tillträde till maktpositioner och således skapa fördelar för de som ingår i nätverken. Han menar att ojämlikheter befästs genom att underordnade grupper anpassar sig efter rådande strukturer vilket således i längden förstärker de ojämlika system som finns. Det exemplifieras i den här analysen med de som är de underordnade, gruppen som riskerar att hamna i arbetslöshet, fortsätter att göra det genom att samhällssystemen inte kan ta vara på alla människors potential. De som inte passar in i normen (få betyg i grundskolan t.ex.) kommer sedan få stora svårigheter att ta sig vidare i livet, eftersom att de rådande strukturerna inte tillåter den sortens avvikelser eller kan förebygga sådana mönster. Tilly kallar detta för efterlikning, när mönster eller strukturer reproduceras i nya sammanhang (Tilly 1998:107). Detta kan exemplifieras vid att de flesta nya skolor idag är uppbyggda på samma sätt som gamla skolor. Teorin är ingen fullständig förklaring till varför dessa system består, men Tillys förklaring till hur underordnade grupper anpassar sig kan förstärka bevarandet av strukturerna.

Tillys förklaringsmodell för system med makthierarkier kommer att användas för att synliggöra strukturer som finns inom systemen och därefter vart insatser bör göras. Tilly förklarar beständig ojämlikhet med hur ojämlika

system upprätthålls genom efterlikning. Grupperingar inom dessa system görs medvetet efter en faktor. Han exemplifierar hur dessa system byggs upp genom grupperingar med professionalisering inom en arbetsplats, vilket innebär att ojämlika förhållanden mellan grupper i organisationer skulle kunna förstärkas. Anpassning efter professionalisering befäster ojämlikheten då grupperingen görs av traditionella bedömningar snarare än bedömningar efter dagens läge. Det handlar inte nödvändigtvis om underordnade och överordnade grupper utan om: delande av arbete, solidaritet och rekreation. Indirekt kan det handla om makthierarkier, även om grupperna i sig inte har någon direkt makt över varandra. Kategorierna är viktiga för men i ett längre led innebär det svårigheter i att arbeta framåt och efter nya mål eftersom nya kategorier skapas av och är således befästa i gamla strukturer (Tilly 1998:200).

2.2 HABITUS OCH FÄLT

Sociologen Bourdieu utformade 1966 en teori om kapital, habitus och fält. Teorin bygger på idén om att varje människa bär på erfarenheter vilket skapar ett så kallat habitus – en personlig manual för individens agerande i rummet (fältet). Med fält menas en egen värld i sig, som har till uppgift att fungera som avgränsning, där människorna runt omkring spelar en större roll än den geografiska platsen och tiden. Ett fält kan även beskrivas som ett system, där organisationer och människor i relation till varandra bygger en egen verklighet; delvis oberoende av världen utanför fältet. Teorin är således beroende av sitt sammanhang och går att applicera på en stor bredd empiriska studier av samhällets struktur (Ritzer 2009:188).

Bourdieu (1986) menar att för att kunna förstå och studera sociala strukturer, värden och förhållanden måste begreppet kapital användas till andra värden än endast inom ekonomins sfär. Därav använder han begreppet för att i ett större system se investeringar och avkastningar, som kan appliceras inom olika områden (Bourdieu 1986:47). Varje typ av kapital kan också existera i olika former, exempel på hur de olika typerna kan representeras görs i modellen nedan.

	OBJEKTSFORM
Kulturellt	Utbildning, bildat språk, synsätt
Ekonomiskt	Ägodelar, kapital i form av pengar
Socialt	Känsla av tillhörighet, förtroende, tillgång till nätverk (släkt/vänner)
Symboliskt	Vad som värderas som symboliskt kapital beror på vad som fältet tillskriver har ett värde vilket i den här uppsatsen kan exemplifieras med mobilitet eller religion. Kan vara av alla ovanstående typer av kapital

Tabell. *Former av kapital.*

Källa: Bourdieu (1986) i Moore (2012:102). Sammanställd av författaren.

Tabellen ovan exemplifierar hur kapital kan anta olika former, det är här viktigt att påvisa att detta inte är i bestämd form då samtliga värden måste tillskrivas i respektive fält. De värden som exemplifieras är inte värdefulla i alla sammanhang, kunskap om hur det används och om kontexten är viktigt (fysisk styrka är exempel på något som kan stå lågt i kurs när en vill göra universitetskarriär).

De tillgångar som individen innehar kan förklaras genom att vara kapital, vilka kan vara erfarenheter eller kunskaper av olika typ. Bourdieu skiljer mellan de olika typerna av kapital: kulturellt kapital, ekonomiskt kapital, socialt kapital samt symboliskt kapital. Tabellen ovan visar vilka objektsformer de olika kan anta. Förhållandet mellan de olika typerna är också viktigt att påvisa, då en del kapital såsom socialt eller kulturellt kan ses som omvandlat ekonomiskt. Individer kan således handla med hjälp av till exempel sitt ekonomiska kapital för att få mer kulturellt kapital, eller vice versa. Bourdieu (1986) menar att den mest kraftfulla principen med teorin handlar om omvandlingen och överföringen av det kulturella kapitalet. Det kulturella kapitalet är det som kan överföras utan 'övervakning' vid överförandet och därför anses den överföringen vara den starkaste eller mest bestående. Det kan handla om tankesätt, perspektiv eller sätt att använda språk vilken kan ge fördelar för individen som får/ärver kapitalet. Överföringen sker enklast och vanligast mellan släktband och är således ofta en naturlig del av vardagen, detta innebär att kulturellt kapital är det mest värda att ärva. Mer tydliga överföringar är mer kontrollerande och medvetna för att utjämna systemen och kan inte göras lika väl/fritt (Bourdieu 1986:49). Sådana kan vara ekonomiska eller handla om teknisk kompetens, som är mer fasta värden. Kapitalet kan således jämföras med att vara en cykel, ägandet av kapitalet är föränderligt, som startas och upprätthålls av möjligheten att

konvertera sitt kapital till andra typer (Moore 2012:101). Den största skillnaden mellan ekonomiskt och alla andra former av kapital är hur det ekonomiska inte har ett egentligt värde i sig, utan det tillskrivs ett värde beroende på vad det används till. Allt kapital kan kategoriseras in som symboliskt, då det tillskrivs sitt värde beroende på kontexten det används inom. En kompetens i sig självt kan inte klassas som symboliskt kapital, utan det handlar om innehavandet av en kompetens på ett fält som tillåter att denna kompetens/aktivitet utförs, om så är fallet är kompetensen av symboliskt kapital. Fältet skapar således en hierarki genom sina specifika principer. Dessa kan vara en särskild värdegrund, lagar eller åsikter. Genom att skapa den form av symbolisk 'subjektiv' hierarki skapas också en ordningsföljd av diskriminering, vad som är värdefullt och vad som inte tillskrivs något värde (Moore 2012). För alla typer av kapital är det viktigt att förstå fältets regler däri kapitalet används, annars erkänns det inte och är värdelöst oavsett den egna värderingen. Den hierarki som skapas genom att kategorisera in kapitalet i dessa olika slag är det som är intressant att applicera inom fältet för arbetsmarknadsåtgärder. Genom att fokusera på vilken typ av insatser som behövs så blir det väldigt tydligt vilket form av kapital som är önskvärt i fältet i den hierarki som existerar. Att på det sättet försöka identifiera vilken typ av åtgärder som behövs så blir det tydligt att det redan där bestämt eller värderat vilken typ av symboliskt kapital som är det bra eller önskvärda.

Kapitalet används för att inta eller behålla sin position inom ett visst fält, där ständig konkurrens pågår mellan olika aktörer för att förbättra sin position. Inom dessa typer finns mer specifika som till exempel "utbildningskapital" som kan vara en examen i ett speciellt ämne. Dessa kapital används för att bedöma en persons användbarhet och värde på olika fält. Kampen att positionera sig pågår antingen genom att aktören skaffar sig mer kapital, eller genom att skapa principer som gynnar den egna positionen på fältet (Ritzer 2009:188).

Behtoui (2006) menar att tillgänglighet till kapital varken är jämt eller slumpvist fördelat. Det är svårt att få ett statusjobb utan ett nätverk med kontakter. Det är genom det sociala kapitalet vägarna framåt i karriären underlättas, utan dessa kan inte värdet av den högre utbildningen användas till fullo. På grund av den ojämna fördelningen av tillgången till kapital blir det värdefullt. (Behtoui 2006).

Att studera värden av kunskaper och erfarenheter på arbetsmarknaden genom habitus och fält kan jämföras vid att vara en del av en grupp: "which provides each of its members with the backing of the collectively owned capital, a 'credential' which entitles them to credit, in the various senses of the world" (Bourdieu 1986:51). Bourdieu menar att tillhörigheten till gruppen inte bara leder till att karriärvägarna underlättas, utan det innebär också att kapitalet

som gruppen innehar gemensamt delas på. Om någon i gruppen får en högre position i arbetet så lyfter det även resten av medlemmarna eftersom att deras sammanhang, där de använder sitt kapital, blir högre värderat då en viktigare person ingår i sammanhanget. Vidare så innebär stärkande av sitt sammanhang eller sitt kapital samtidigt att en annan grupps värde minskar, makten och tryggheten överförs mellan grupper beroende på dess sammansättning och kontext (Behtoui 2006:25). Genom att värdera sina kunskaper i form av kapital enligt Bourdieus teorier menar Behtoui (2006) hur det kan användas som konkurrensfördelar vid etablering på arbetsmarknaden.

3 METOD OCH MATERIAL

I detta avsnitt presenteras de metoder och det material som studien bygger på. Det finns även en beskrivning av hur arbetet gått till rent praktiskt och vilka empiriska data som samlats in samt en reflektion över rollen som forskare i relation till metod och material har också gjorts. I den här studien används kvalitativa forskningsmetoder i form av intervjuer och dokumentstudier. Sju intervjuer har gjorts med tjänstemän från Region Skåne och från de fyra medverkande kommunerna i $I+I=3$.

3.1 INTERVJUER

För att få en uppfattning av olika tjänstemäns tankesätt och inställning till problematiken inom undersökningsområdet har intervjuer valts som metod. Informanterna arbetar på olika sätt med insatser riktade till ungas etablering på arbetsmarknaden och har valts ut med anledning av deras yrken. Att använda breda frågor ger större utrymme för personliga erfarenheter och uppfattningar att ta plats (Trots 2004:42). Genom att i intervjuerna använda ett kvalitativ förhållningssätt gav svaren en djupare förståelse av deras uppfattningar av arbetsmarknadsförhållandena samt bakomliggande orsaker till det. Den fråga som uppsatsen söker svar på är på många sätt komplex och svår att ge enkla svar på, utmaningarna på arbetsmarknaden kan inte förklaras genom enkla modeller eller siffror. Vid sådana studier är ett kvalitativt förhållningssätt bra (Sayer 2000:21). Genom att göra intervjuer ges en mer nyanserad bild av verkligheten som i den här studien inte är möjlig i lika hög grad vid endast dokumentstudier. Intervjupersonerna är också unikt involverade i dessa frågor och den informationen som jag fått fram kan således klassas som privilegierad (Denscombe 2009:233). Personerna som intervjuats är nyckelpersoner av olika slag och den information som samlats in hade inte kunnat samlas in från andra vilket också är en motivering till valet av intervjuer som metod.

3.1.1 URVAL TILL INTERVJU

Ett strategiskt urval har gjorts då intervjupersonerna valts ut beroende på deras befattning och arbetsområde. Urvalet är grundat på icke-sannolikhetsval då de valts ut medveten genom insikt och hänsyn kring deras olika arbetsuppgifter (Denscombe 2009:251).

De tre första intervjupersonerna arbetar alla som Näringslivsutvecklare på Region Skåne, med något olika fokus. De jobbar olika med bland annat att införliva integrationsperspektivet i de olika uppdragen, ungas kompetensutbildning för att rustas till arbetslivet och med ungas etablering på arbetsmarknaden. De tre intervjuerna handlade om att få ett perspektiv på hur Region Skåne arbetar med frågor som rör arbetsmarknaden och insatser riktade mot unga och utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden, samt hur de ser på utmaningarna och vad som är svårt gällande att möta dessa. Vidare

också för att få information kring deras syn på insatserna som Region Skåne arbetar med, specifikt $I+I=3$.

De fyra senare intervjupersonerna arbetar i olika kommuner; Tomelilla, Ystad, Klippan och Trelleborg. De arbetar inom Folkhälsstrategi, Folkhälsoutveckling och på arbetsmarknadsförvaltningen. Anledningen till valet av dessa personer är deras stora roll i det gemensamma projektet $I+I=3$ tillsammans med Region Skåne. Tjänstemännen är på olika sätt nyckelpersoner för projektet i respektive kommun.

3.1.2 GENOMFÖRANDE AV INTERVJU

Intervjuerna har genomförts med semistrukturerad karaktär, det gav utrymme för erfarenheter och personliga uppfattningar att ta plats i svaren. Genom att ställa öppna och breda frågor så kunde även mer komplexa svar ges, informanterna kunde då också använda sig av egna resonemang för att beskriva olika fenomen, vilket är av intresse vid analysen. Genom att hålla intervjuerna semistrukturerade fanns det även möjlighet till följdfrågor vilket gav intervjupersonerna möjlighet att utveckla sina resonemang (Denscombe 2009:235). Intervjuerna inleddes med att syfte beskrevs kortfattat; *Jag ska få en uppfattning av dig som tjänstemans inställning och tankesätt kring ungas etablering och inträde på arbetsmarknaden utifrån de utmaningar som du ser samt hur dessa bör mötas.*

Intervjuerna gjordes mellan den 26e april och 10e maj 2016 och varade mellan 25-40 minuter. Fördelar med intervjuer har ovan benämnts då djupgående information och synsätt är av stor vikt i uppsatsen, kvalitativa intervjuer är således ett bra sätt att samla in den typ av data. Att samla in data som handlar om uppfattningar om utmaningar och synsätt på lösningar gällande problematiken kring ungas inträde på arbetsmarknaden var lämpligast att göra genom kvalitativa intervjuer då annan data skulle varit för platt och förenklad. Det gav även insikt och material till analysen som handlar om vad de faktiskt gör i termer av att minska arbetslösheten, hur tänker tjänstemännen kring problematiken och hur arbetar de för en minskad arbetslöshet. Genom att ställa frågor som handlar om deras synsätt och arbetssätt som de befinner sig i ger det en bättre analys av vad som verkligen sker (Silverman 2011:166). De nackdelar som bör tas upp är tillförlitligheten till informationen som ges – då kontexten har inverkan på de uppgifter som lämnas. Genom att göra semistrukturerade intervjuer kommer det också försvåra dataanalysen, då intervjuerna inte kommer ge standardiserade svar (Denscombe 2009:265-266).

I samtliga fall förutom telefonintervjuerna användes mobiltelefon för att spela in, med informantens samtycke, som jag därefter transkriberat innan analys. På grund av att utrustning till inspelning av telefonsamtal inte var tillgänglig

kunde inte dessa spelas in. Istället tog jag anteckningar under intervjuerna samt skrev kortare stycken direkt efter, för att minska risken för förvrängningar och ofullständiga minnen (Denscombe 2009:258). Transkribering medför enligt Denscombe (2009) och Ryen (2004) att empirin kan undersökas vid upprepade tillfällen vilket möjliggjort en grundlig undersökning.

3.1.3 VALIDERING AV INTERVJU

Då intervjupersonerna handplockats med tanke på deras erfarenheter och yrkeskunskaper inom ämnet kan trovärdigheten i uppgifterna som lämnats anses hög. I analysen används även teorier för att styrka argumenten kring varför något är bra eller dåligt. Resultatet har bekräftats genom triangulering, vilket handlar om att säkerställa information genom att jämföra data från olika källor innan användning i analysen. Genom att jämföra svaren från flera informanter kan det ge fler synvinklar för att få ett bättre ”grepp” av fenomenet, problematiken och synen på utmaningarna (Sayer 2000:21). Genom att jämföra data från flera informationskällor ger det bättre stöd till intervjuinnehållet (Denscombe 2009:266). Detta har gjorts när generella slutsatser och diskussioner kring $1+1=3$ gjorts, däremot har enskilda informanters svar använts för att belysa viss problematik kring utmaningarna. Inom samhällsvetenskapliga studier där problem ofta är komplexa och svårbegripliga då de inte kan förstås utifrån enkla eller ett visst antal parametrar är kvalitativa intervjuer ett bra sätt att förstå fenomen och problematik genom (Sayer 2000:19). Förståelse möjliggörs således genom informanternas perspektiv. Då arbetssätten ser olika ut inom kommunerna upplever det också olika svårigheter, det har tagits i beaktning i analysen och slutsatsen så enskilda informanters svar har inte använts för att belysa den totala problembilden.

3.1.4 INTERVJUANALYS

Syftet med intervjuerna var att få de olika tjänstemännens åsikter, tankar och perspektiv kring olika fenomen. De befinner sig i lite olika positioner vilket innebär att svaren har kunnat jämföras för att urskilja om det finns några särskilda mönster kring hur projektet och problemen uppfattas, men också om det skiljer sig beroende på position. Genom att göra sammanfattningar av analyserna kunde paralleller och liknelser dras mellan de olika svaren, samt skillnader i uppfattningar kunde även urskiljas och analyseras. Det ger även möjlighet att kategorisera intervjuerna vilket underlättar arbetet till analysen, jag har använt mig av tematiska kategorier vid sammanfattningarna som har relevans för min teoretiska referensram. Svaren har sammanställts och kategoriserat enligt ”utmaningar” och ”lösningar” gällande ungas inträde på arbetsmarknaden och strategisk samverkan som arbetssätt. Variabler och relationer har urskilts för att få en mer sammanhängande förståelse av de utmaningar och lösningar som diskuterats under intervjuerna.

3.2 DOKUMENTSTUDIER

En del av empirin hämtats från skriftliga källor för att kartlägga förhållanden på arbetsmarknaden i Skåne. Information gällande förhållanden kring vem som är arbetslös har hämtats från planeringsdokument av Region Skåne, statistik över den officiella arbetslösheten; Arbetskraftsundersökningarna (AKU) samt statliga utredningar från analysgruppen Arbetet i framtiden och Arbetsmarknadsdepartementet. Statistik över ungdomsarbetslöshet och regionala skillnader har hämtats från arbetsförmedlingen som redovisat myndighetens verksamhetsstatistik. Redovisningen bygger på arbetsförmedlingens om bland annat inskrivna arbetslösa, vilken angivs i förhållande till registerbaserad arbetskraft (arbetsförmedlingen 2015). För att undersökningen ska vara aktuell utgår den delvis från redogörande rapporter från Region Skåne gällande arbetsmarknadens struktur och utmaningar idag. Av *En regional utbildningsgaranti* (2014) har ramverket och perspektivet unga tagits. Ingvar Nilsson och Eva Lundmark Nilssons rapport *1+1=3* (2015a) för att ligga till grund för utformning av intervjuerna och till viss del perspektivet i analysen. Då deras rapport är framtagen och har fungerat som en start för hela projektet.

AKU är Sveriges enda officiella statistik med kontinuerliga uppgifter som beskriver utvecklingen på arbetsmarknaden i Sverige åldrarna 15-74 år (SCB AKU 2015). SCB är en statlig förvaltningsmyndighet och förfogar således över stora resurser och många sakkunniga vid framtagandet av statistiken. AKU tas fram fortlöpande oberoende på konjunktur eller politiskt styrning, vilket tyder på en objektivitet vid datainsamling då tjänstemän kan och bör betraktas som opartiska (Denscombe 2009:295).

För den mer djupgående och kvalitativa frågeställningen kring varför gruppen är mest arbetslös har tidigare forskning och teorier använts. Teorier kring hur kunskaper värderas och socialpsykologiska perspektiv har använts för att ge förklaringar till varför vissa grupper exkluderas mer än andra. De olika författarna som analyserat strukturförändringarna på arbetsmarknaden ger olika alternativa förklaringar till varför utvecklingen lett till en arbetsmarknad med hög arbetslöshet, min analys grundar sig på samlad information från båda dessa källor där uppgifterna styrker varandra för att ge en bred bild.

3.3 KRITIK AV METOD OCH DATA

Då jag intervjuat tjänstemän från Region Skåne och fyra olika kommuner angående deras syn på utmaningar och metoder för att möta dessa inom deras respektive arbetsområde/uppdrag finns det ett intresse hos dem att lyfta fram det som görs bra. Syftet med intervjuerna var att se hur de ser på den problematik som finns i arbetssätt och insatser som de själva gör, men inte direkt kan påverka enskilt. De har således en viss distans till problematiken,

då de själva inte 'står till svars' för var den handlar om, vilket kan tyda på att de känner sig bekväma med att lyfta fram utmaningar och svårigheter. En kritik som bör föras fram här är tillförlitligheten i data eftersom intervjuarens inverkan innebär att det är svårt att uppnå objektivitet, informationen är således i viss mån unik (Sayer 2000:21).

De dokument som främst använts för att vara underlag till utmaningarna har tagits fram i syftet att beskriva förhållandena på Skånes arbetsmarknad och vilka svårigheter som finns idag gällande att möta dessa. Dokumenten har använts till att vara faktaunderlag till vad som görs för att möta dessa utmaningar, det är därefter intervjupersonernas svar som använts som grund för att analysera svårigheterna i insatsen $I+I=3$. Det är således inte jag själv som analyserat dokument och gjort bedömningen av vad som verkar svårt, utan lyft fram deras svar i analysen som grund i diskussionen. För att utvärdera källorna har validering inledningsvis gjorts utifrån Denscombes (2009) 4 kriterier: Innehåll, representativitet, trovärdighet och autenticitet för att fastställa värdet och användbarheten av dokumenten i denna studie (Denscombe 2009:301).

4 ANALYS

I det här avsnittet kommer uppsatsens empiriska material att presenteras och analyseras utifrån det teoretiska ramverk som presenterats i kapitel 2. Det empiriska materialet är hämtat dels från rapporter och statistik samt från intervjuer med tjänstemän från Region Skåne och från de medverkande kommunerna i $I+I=3$. Avsnittet är indelade i olika delar där den första delen beskriver arbetsmarknadsförhållanden och utmaningar förklarade genom de teoretiska ramverket utifrån olika teman. Delen avser förklara den första frågeställningen, att redogöra för utmaningarna i Skåne för ungas etablering på arbetsmarknaden. Därefter handlar den andra delen om $I+I=3$ och på vilket sätt projektet möter utmaningarna för att således svara på studiens andra frågeställning. Det analyseras utifrån de utgångspunkter som kommit fram genom teorin och från intervjuerna.

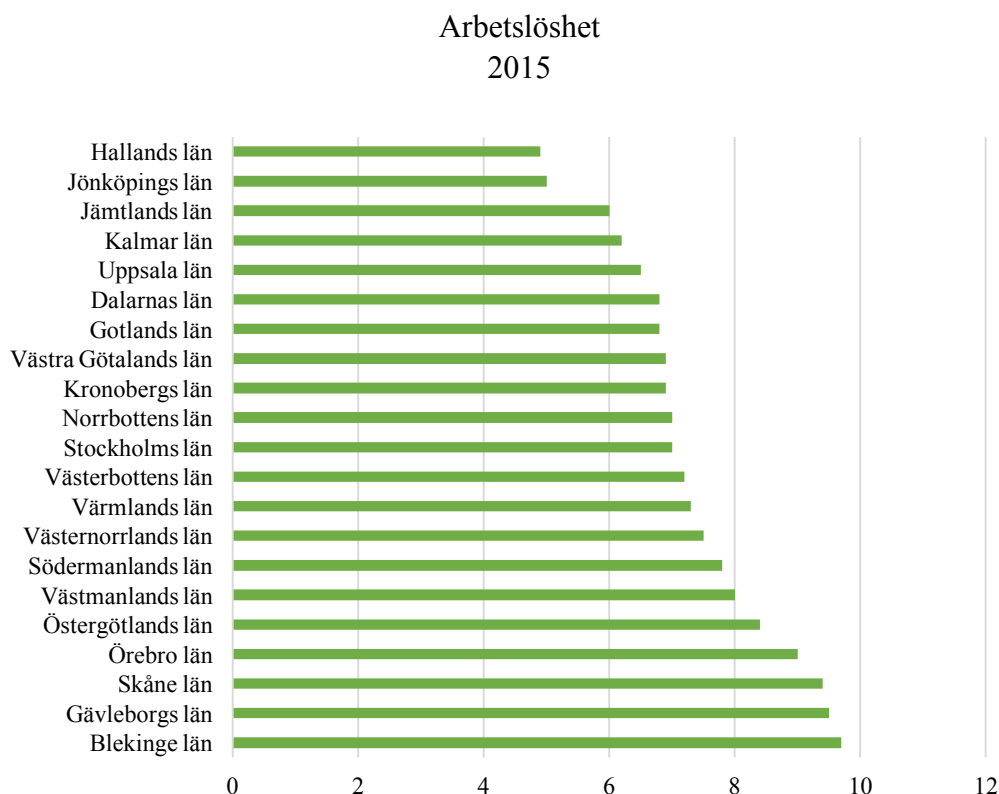
4.1 UNGAS ETABLERING PÅ ARBETSMARKNADEN

Enligt socialtjänstlagen har kommunerna ansvar att ”skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och ungdom, äldre och andra grupper...” (Socialtjänstlagen 3 kap. 2 § (2001:453). Kommunerna ska stödja den enskildes rättigheter, med betoning på huvudsyftet att individen ska etableras på arbetsmarknaden eller komma in på en utbildning. Att anvisa en individ till utbildning eller arbete – som tidigare stått utanför arbetsmarknaden – ska numera göras av ansvarig nämnd i samråd med arbetsförmedlingen (Region Skåne 2014:12). Detta ska ses som ett komplement till ordinarie arbetsmarknadsåtgärder, snarare än ett alternativ. Arbetsförmedlingen ger inte något särskilt fokus på unga vid sina insatser, förutom unga med någon funktionsnedsättning. Det innebär att trots att denna grupp är den mest utsatta så ges inte något övergripande extra stöd. En individuell handlingsplan ska upprättas för den arbetssökande när en skrivit in sig hos arbetsförmedlingen i samverkan med handläggaren och den arbetssökande. För unga under 25 år ska detta göras snabbare än inom trettio dagar. Det tar generellt längre tid att göra en handlingsplan för individer som bland annat inte har gått klart gymnasieskola eller utrikes födda (Region Skåne 2014:8).

Region Skåne har en samordnande roll med ansvar att arbeta med kompetensförsörjning i regionen både på lång- och kortsiktiga sätt. En av uppgifterna kan då handla om att koordinera samverkan för att göra de offentliga systemen effektivare. Region Skåne har kartlagt utmaningarna som Skåne står inför för ungas inträde på arbetsmarknaden och menar utifrån det att utmaningarna kan tas an på olika sätt (Region Skåne 2015).

4.2 SKÅNES UTMANINGAR FÖR UNGAS ETABLERING

4.2.1 ARBETSLÖSHETSSIFFROR

Figur. *Arbetslös befolkning 15-74 år, procent efter region.*

Källa: SCB AKU (2015), sammanställt av författaren.

Ovan visas att arbetslösheten är hög i Skåne län (2015), där siffrorna når upp till 9,4%. Tabellen visar arbetslösheten i respektive län från arbetskraftsundersökningarna (SCB 2015). Skåne sticker ut med en av de högsta arbetslöshetssiffrorna i jämförelse med alla andra län.

Statistik som är uppdelad i åldersgrupper visar tydligt att gruppen unga (18-24 år) sticker ut. Under 2015 uppgår dessa siffror i Skåne till 17,3%, till skillnad från 13,3% i riket. (Arbetsförmedlingen 2015). Gruppen arbetslösa i Skåne är ingen homogen grupp (Region Skåne 2014:6), det är även stora inomregionala skillnader. Exempelvis når ungdomsarbetslösheten i Bromölla upp till 28,7%, och i Lomma endast till 6,7% vilket till och med är under rikssnittet (SCB AKU 2015).

Högre andel utrikes födda upplever hinder relaterade till sin bakgrund jämfört med inrikes födda i Sverige. Andelen tidsbegränsat anställda var i samtliga åldersgrupper högre bland de med utländsk bakgrund. Det är även en högre andel utrikes födda som upplever att de är överkvalificerade för sitt arbete än inrikes födda. (SCB:2014:28-32). Expertgruppen för offentlig ekonomi (EOS) är organiserad som en kommitté under finansdepartementet och

syftar till att fördjupa underlaget för framtida samhällsekonomiska och finanspolitiska avgöranden. I rapporten *En svartvit arbetsmarknad?* redogör gruppens forskare för vilka skillnader i förutsättningar som finns mellan svenskfödda ungdomar och invandrade ungdomar för att etablera sig på arbetsmarknaden. De konstaterar att det finns en högre risk för arbetslöshet bland unga med föräldrar födda utanför Sverige (Arai et al. 2000). Bakomliggande orsaker till detta diskuteras inte i rapporten men det skulle kunna förklaras med hjälp av tillgången till arbetsmarknaden ser olika ut beroende på vilka förutsättningar individen själv har. Nyanlända ungdomar möter andra hinder än endast att vara ungdom, insatserna bör således ta ett bredare perspektiv än endast fokusera på individer som ungdomar. Det handlar ofta om en palett av hinder som kan möta ungdomar vilket är viktigt att tydliggöra vid redogörelse för utmaningarna. En av informanterna uttrycker sig så här kring att forma processer för nyanlända:

Dom är också ungdomar som vilka ungdomar som helst, med samma behov som alla andra ungdomar förutom att dom behöver lite extra kring språk och nätverk för det har dom inte naturligt. Men det är ungdomar, precis som vilka ungdomar som helst. Jag tror ett normaliseringsperspektiv och ett arbetsmarknadsperspektiv är viktigt.

Intervju med informant 6.

Behtoui menar att det är svårt att få ett statusjobb utan nätverk och att det är genom det sociala kapitalet som vägarna framåt i karriären underlättas. Enligt informant 6 så saknar en del av ungdomarna just sociala nätverk vilket skulle göra det lättare att få ett jobb. Informanten tar också upp språk som något nödvändigt för att få ett arbete, vilken i Bourdieus modell skulle förklaras som symboliskt kapital, då hen tillskriver det ett värde i det här fältet (Behtoui 2006).

4.2.2 MATCHNINGSPROBLEMATIK

Idag utvecklas arbetsmarknaden i riktning mot en mer individuell ideologi fokuserat på individens eget ansvar och valfrihet. Det ställs även höga krav på kvalité och kompetens. De förlängda utbildningsperioderna leder inte bara till ökade utbildningsnivåer utan också att det tar längre tid att etablera sig på arbetsmarknaden, kategorin unga har blivit äldre. Samtidigt kännetecknas gruppen unga av att vara rörliga; pendla mellan studier, arbete, sysselsättningar och bostadsplatser. Kraven och karaktären på de arbete som ska utföras växlar också, vilket leder till att ungas arbetsmarknad är i ständig förändring och kan utmärkas av förändrande krav (SAO 2012:80). Enligt nationalekonomisk teori anses rörlighet på arbetsmarknaden vara en viktig del för en väl fungerande arbetsmarknad (SCB 2015). Genom geografisk rörlighet kan utbudet och efterfrågan matchas bättre.

Geografisk rörlighet på arbetsmarknaden är viktigt för att kunna nå olika typer av jobb. Anledningen till att vissa områden har högre arbetslöshet och en problembild som består just av arbetslöshet, hemmasittare, inte fullständiga betyg, skulle således kunna förklaras av avsaknad av geografisk rörlighet. Den arbetsmarknad som finns idag tyder alltmer på att gå i en riktning där det är viktigt att flytta och ta sig dit jobben som matchar ens kompetens finns. Genom att kategorisera mobilitet som symboliskt kapital (se figur på s. 23) förstås vikten av det. Mobilitet är inte nödvändigtvis det viktigaste för att kunna få ett jobb, men inom det här fältet tillskriver SAO (2012:68) och Region Skåne (2014:29) det ett värde. Det är ett stort värde i att vara benägen att resa till ett jobb eller till och med flytta på grund av jobbmöjlighet.

Matchningsproblematik lyfter flera informanter fram under intervjuerna. Det innebär att arbetstagare och arbetsgivare inte kommer i kontakt med varandra på ett önskvärt sätt. Det leder till att personer hamnar i arbetslöshet på grund av att de antingen inte har den kompetens som behövs – eller för att det inte finns bra vägar för att nå jobben. Vidare så innebär den geografiska skillnaden att vissa områden är betydligt mer utsatta än andra. En av informanterna uttrycker sig så här kring geografiska skillnader:

...de flesta direkt tänker på att det är socialt utsatta områden som Lindängen eller det klassiska Rosengård i Malmö och det stämmer ju väldigt högt och där korrelerar även liksom den utländska bakgrunden med hög arbetslöshet bland unga liksom dåliga betyg i skolan, allting sammanflätas där. Men samma problembild, samma symptom kort sett från utlandsfödda ser vi även på gamla bruksorter i Skåne. Bland unga, ”svenskfödda” med svensk bakgrund som kommer från, lever i ett gammalt industrisamhälle där jobben kanske har flyttat utomlands men där deras föräldrar inte har någon utbildningstradition. Där både elever och föräldrar (och det är antingen därför eleverna ärvt det här sättet att tänka att högre utbildning inte är ett sätt att nå en arbetsmarknad) utan det är bara att gå ut och ta ett jobb på bruket liksom. Så där ser vi ungefär samma siffror men det kanske är andra förklaringsmodeller som har påverkat just den utkomsten.

Intervju med informant 3.

Allvin et al. (2006) förklarar orsakerna till dessa marginaliserade områden kan förklaras med att den kompetensinriktade arbetsmarknaden inte tar vara på den arbetskraft som kan behöva stöd för att kunna möta den marknaden, den ser inte värdet i det när det finns konkurrens om jobben. Vidare menas att det på grund av den mer individualiserade arbetsmarknaden där högre krav ställs på individen så innebär det att människor som står långt från arbetsmarknaden får ännu svårare att etablera sig – eftersom att företagen inte behöver ta hänsyn till dessa när det finns ett överskott av arbetstagare (Allvin et al. 2006).

Utbildning är här en form av symboliskt kapital, där beroende på inom vilket fält utbildningen värderas så betyder den olika mycket. Inom fältet, som informant 3 hänvisar till, där utbildningstraditionen är svag och mobiliteten låg, så värderas det också lägre för att få ett arbete. Föräldrarna som informant 3 i citaten ovan hänvisar till befinner sig inte i ett fält där det historiskt sett prioriterats och lär av den anledningen inte heller det vidare till sina barn. Enligt Bourdieu (1986) kan inte en utbildning värderas högre såtillvida inte det styrande gruppen inom fältet gemensamt ändrar åsikt. I en sådan situation kommer det symboliska och det sociala kapitalet i konflikt med varandra, där det är handlar om att tillstryka sina sociala nätverks (familjeband) värderingar eller förflytta sig till ett annat fält där utbildningen tillerkänns värde.

4.2.3 MÅLKONFLIKTER

Ett annat strukturellt hinder handlar om målkonflikter internt på Region Skåne som utvecklingsaktör och som ska ha det övergripande perspektivet i Skåne. Olika delar i organisationen Region Skåne arbetar tillsammans för det långsiktiga målet att öka den regionala tillväxten, samtidigt som de har flera olika delmål som inte går helt i enighet med varandra. En av informanterna förklarar detta genom att ge exempel på hur olika enheter arbetar med regional tillväxt:

...någon enhet ska jobba med att öka den regionala tillväxten. Med det menas bara att man, måttet för det är BNP som inte säger någonting om antalet anställda. Någon annan enhet ska jobba med arbetsmarknadsfrågor men kanske inte har så jättemycket näringslivsperspektiv. Någon tredje ska jobba med gröna hållbara tillväxtperspektiv, att Region Skåne ska vara koldioxidfritt år 2030 (eller vad det är). Där finns det ju uppenbara målkonflikter i alla dom här tre. Där dom ena säger att ”ja men all tillväxt är ju inte bra” och någon annan säger ”Jo all tillväxt är bra så länge vi ökar BNP” och en tredje ska få ut folk på arbetsmarknaden men har inte en näringslivsförankring...

Intervju med informant 1.

Nya idéer om samhällsutveckling kommer ständigt och det går att diskutera oändligt huruvida de är bra eller dåliga, att dra slutsatser innan resultat har getts är inte helt möjligt. Det blir således uppenbart att målkonflikter ständigt skapas – eftersom alla jobbar mot ett och samma stort mål (i det här fallet tillväxt) men har väldigt olika fokus då enheterna är utformade innan uppdragen kommer.

Vidare så möter $I+I=3$ direkt kopplat till de utmaningar som respektive kommun har. Då det är utformat i projektplanen att varje kommun själva ska komma med ett verkligt problem/utmaning att arbeta med utgångspunkt i för

ett gemensamt mål. Det blir då inte några direkta målkonflikter eftersom att projektgruppen är formad efter utmaningen som de själva önskat lyfta fram och inte efter tidigare bestämda enheter. Processen i $I+I=3$ är intressant i en större kontext då kommunerna internt ska arbeta förvaltningsövergripande där gruppen är så lämplig den kan bli för att nå målet. De har således till uppgift att se till att relevanta förvaltningar och/eller andra delar av kommunen är en del av arbetsgruppen, för att processen ska kunna vara just förvaltningsövergripande och genom det ha ett strategiskt fokus. Just projektets verkan och syfte diskuterades under intervjuerna och något som uppdagades då var just vikten av spridning då det endast innehåller 4 kommuner i nuläget, men med ett större syfte att implementera tankesättet på fler kommuner (informant 3). Informant 3 menar att konferenser kan vara ett bra sätt att sprida information gällande antalet möjliga mottagare, dock så innebär det ofta en avsaknad av de mest ändamålsenliga mottagarna. Att sprida till kollegor och på andra personliga möten är mest effektivt enligt hans erfarenheter. Med frånvaro av lämpliga mottagare menas i det här faller inte de som är ”rätt” personer att förstå och kunna ta in informationen, utan snarare att de inte har mandat att införa arbetssättet och kan således inte dra nytta av informationen på bästa sätt. Omständigheterna att sprida på en konferens kan tyckas goda och på många sätt är det även viktigt att det sprids i flera sammanhang. Det handlar dock även om resursslöseri av tid att prata om förändring till människor när förankring bör ske i andra delar av organisationen för bästa möjliga effekt. Där blir det då en konflikt kring vad arbetet ska mynna ut i.

I kommunerna så syns dock problematiken med målkonflikter också när samverkansarbetet ska implementeras och bestå utanför $I+I=3$. Insatsen $I+I=3$ kräver att personer med mandat att ta vissa beslut är med i processen – för att annars kommer inte arbetet förankras tillräckligt i kommunen för att arbetssättet ska bestå. Det är även hos förvaltningschefer och ekonomichefer som en del perspektiv måste införas, då de i sin tur sedan exempelvis kan ta med idéerna till nästa budgetår. Då processerna generellt är långsamma så är det nödvändigt att nya tankesätt appliceras i alla led, spridningen tar oavsett lång tid – men om ett nytt arbetssätt ska implementeras så måste alla delar vara med. Särskilt i och med att tanken med sociala investeringar handlar om att hela tiden arbeta utifrån en helhetsbild, så blir det väldigt problematiskt om inte den helhetsbilden och det samarbetet görs från början (informant 5). I bevarandet av samverkansarbetet inom $I+I=3$ är en annan problematik att de olika administrationerna inom kommunerna också har olika grupperingar som inte är jämförbara med varandra. Exempelvis så arbetar arbetsförmedlingen med målgrupper uppdelade utifrån ålder vilket inte arbetsmarknadsförvaltningen gör. Det leder till en känsla av att ibland skulle alla människor behöva vara med på alla möten (informant 6). Långsiktigt så arbetar dessa system mot samma mål – fler i sysselsättning, men på grund av

dess organisationsstruktur innebär en del processer att de istället arbetar mot varandra.

4.2.4 STUPRÖRSSTRUKTURER

Stuprörsstruktur är ett metaforiskt begrepp med syfte att jämföra stuprör med stela systemstrukturer där beslut/förslag måste gå genom ett visst led för att gå från förslag till slutgiltiga målet. Det används ofta i samband med offentliga organisationer som till stor del är styrda och återhållna av mycket administrativt arbete som innebär långsamma processer. Flera av informanterna hänvisar till stuprörsstrukturer som ett slags hinder för att arbeta effektivt och så gynnsamt som möjligt. Ett exempel på stuprörsstrukturellt arbete kan vara en del av arbetsförmedlingens processer. För att få ta del av arbetsmarknadspolitiska åtgärden *Jobbgaranti för unga* hos arbetsförmedlingen måste individen varit arbetslös och inskriven på arbetsförmedlingen i minst 90 dagar. För en individ är 90 dagar en lång tid att stå utanför samhället vilket kan leda till känsla av utanförskap, som i förlängningen skapar ännu större hinder för att kunna etablera sig (SOU 2012:80). Att ha den inskrivningsperioden innan en insats ska till kan jämföras med att vara en stuprörsstruktur. Det är således oberoende på anledningar bakom, utan handlar enkelt om att ett problem som upplevs skulle kunna hanteras enkelt, på grund av olika oberoende orsaker tar vad som upplevs som onödigt lång tid.

Flera av informanterna pratar om struprörsstrukturer inom Region Skåne och på kommunerna som ett hinder för att kunna möta Skånes utmaningar på arbetsmarknaden. När jag under intervjuerna ställt frågan *hur tänker du som ska utforma strategiska processer med långsiktiga lösningar med ett sånt föränderligt perspektiv hela tiden?* har en av informanterna svarat att det viktigaste av allt är att ha med långsiktiga perspektiv i alla delar av en process eller ett projekt, från idéstadiet till slutförande. Hen uttrycker sig så här kring de problem som finns idag med långsiktiga förhållningssätt: ”Men idag har vi inte strukturer som klarar av det, dom här förändringarna. Då blir det dom har korta snabba lappor och laga lösningarna för att vi inte har långsiktigt förhållningssätt till saker.” (informant 3). Informant 1 menar att samhällsförändringar gör att systemen blir stressade och då agerar dåligt. Informant 3 tycker också att det finns en tröghet i systemen som gör att samhällsförändringarna inte märks så snabbt. Vidare upplever en annan tjänsteman att de själva tenderar att inte vara dynamiskt kompetenta nog att ställa om snabbt, utan om det kommer nya stora uppdrag eller budgetmål för snabbt så skapas en ängslighet (informant 2). Informant 4 hävdar att det handlar om att ändra synsätt och arbetssätt i kommunen, i huvudsak att man inte vill släcka bränder/hålla näsan ovanför vattnet eller lösa saker ad hoc, utan lösa saker mer långsiktigt. I en annan av kommunerna handlar arbetet med sociala investeringar mycket om att få en helhetsbild av varför en del

unga har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Hen anser att en helhetsbild skulle kunna ge möjligheter att göra tidigare insatser för att förhindra utanförskap och arbetslöshet (Informant 5). Det skulle i så fall inte behöva vara snabbfotade, utan en helhetsbild skulle kunna möta problemen minst lika bra. En annan informant menar att de jobbat jättebra med skolfrånvaro och sett till att ungdomarna kommer tillbaka till skolan, vilket är positivt då insatserna gett goda resultat. Problematiken är att det saknas reflektion även där kring varför ungdomar väljer att vara någon annanstans än i skolan, det vill säga avsaknad av att titta på orsakerna till problemet även där (Informant 4). Det har endast lagts fokus på de delar av den processen som handlar om planering, utförande och resultat. Fokus på utvärdering och förbättrade åtgärder har utelämnats eftersom det i det fallet inte var en del av uppdraget – som enskilt handlade om att minska skolfrånvaron.

Sammanfattningsvis menar informanterna att våra system är förankrade i ett samhälle som inte riktigt tål stor förändringar, systemen är inte benägna att vara snabbfotade och ta beslut som inte grundar sig i årtal av tradition. Vidare bedöms samverkan vara en bra arbetsform men att det kräver riktlinjer, antingen samverkan där gruppen är formad efter uppdraget eller samverkan med tydligt ledarskap (observera att det ena inte utesluter det andra, men det är olika informanter som uttryckt dessa krav). Resultatet av att dessa stuprörsstrukturer upprätthålls innebär att förhållandena på arbetsmarknaden blir ojämlika. En del grupper i samhället löper betydligt större risk för arbetslöshet, vilket är den underordnade gruppen i det här fallet. Tilly ger förklaringar till just den här problematiken att den underordnade anpassar sig till de befintliga systemen vilket leder till att dessa fyller en funktion och således består (Tilly 1998). Utan arbetslösa människor skulle inte de stuprörssystem som informanterna hänvisar till existera eftersom samverkan där inte är nödvändigt. Vidare går det att diskutera hur effektivt eller önskvärt sådana system är – framförallt för vem det är eftersträvansvärt att bevara dessa. Dock så handlar det här om hur en förändring ska kunna äga rum och förankras, då informanterna uttrycker sig negativt kring att bevara dessa. Genom Tillys (1998) förklaringsmodell till hur system upprätthålls trots att det skapar en ojämlikhet hos i det här fallet befolkningen blir det tydligt att det är systemförändrade insats som är det viktiga perspektivet. Insatserna och systemen i det här fallet finns för att det finns grupper som behöver dem, ett behov av dessa strukturer finns. Det grundläggande problemet kommer inte försvinna eller lösas med hjälp av dessa strukturer och därför är det av vikt att det är dessa som utmanas Tilly (1998).

4.3 PÅ VILKA SÄTT ÄR 1+1=3 PASSANDE FÖR ATT MÖTA UTMANINGARNA?

4.3.1 ARBETSSÄTT

Ett arbetssätt som två informanter från Region Skåne föreslår i samband med att jag ställer frågor kring hur organisationen och tjänstemännen bör möta utmaningarna handlar om att arbeta mer sektorsövergripande. Genom att samarbeta med de avdelningar som tangerar samma utmaningar öppna upp frågorna och verkligen tänka innovativt kring deras roller som regionala utvecklare. De uttrycker ett förslag som handlar om att samlas kring just utmaningarna istället för kring kompetenser samt vara flexibla arbetsgrupper och forma dessa i samband med att ett uppdrag kommer till Region Skåne istället för att den mest passande enheten blir tilldelad uppdraget (informant 1 och 3). Det är även ett liknande arbetssätt som en av informanterna från en av kommunerna uttrycker. Hur olika organisationer förhåller sig till målgrupperna i termer av hur de är uppdelade skapar problem i samverkansarbete, då det innebär att alla måste samarbeta med alla hela tiden. Inom 1+1=3 fungerar det arbetet eftersom att utmaningen formulerats först och därefter har de relevanta personerna från olika förvaltningar kopplats på. Dock så finns det många hinder för att arbeta så i alla processer. Att anpassa lösningar och processer efter omvärlden kräver nära kontakt med mottagarna av de som insatserna riktar sig till, inte bara nära kontakt med medarbetare. En av informanterna tar upp svårigheterna i detta:

Men det som jag tror är det svåra är ju liksom att involvera unga i det. Det gör vi inte riktigt, det har vi inga former för – hur vi ska systematisera det. Jag vet inte riktigt vem men om man tänker på inflytande och demokratifrågor så hade det ju varit bra. Det är ju krav nu i kommunerna att beslut som tas ska vara förankrat i barnkonventionen. Även fast det är så så tas det ju en massa beslut som tas varje dag som inte är det, så det hjälper ju liksom inte.

Intervju med informant 2.

Det är viktigt att förankra socialt investeringsarbete i alla led i en offentlig organisation både internt och med målgruppen. Genom att arbeta sektorsövergripande kan kontakter med målgruppen göras bättre, då delar av en organisation så som kommunen har närmare kontakt med unga än andra. För att samverkansarbete med sociala investeringar som arbetsmetod ska få genomslagskraft samt vara en långsiktig process krävs nya sätt att se på resultat. Kommuner och den regionala organisationen Region Skåne arbetar ofta i projektform där varje insats har en tydlig slutfas där det går att urskilja vinsterna av investeringarna. Att urskilja direkta vinster och avkastning är viktigt i hur organisationerna är uppbyggda, då det är måttet på om det är en värd investering eller inte. Det är denna problematik informant 3 menar är en av de största utmaningarna med arbetet för ungas etablering på

arbetsmarknaden kopplat till sociala investeringar. Att det finns mottagare som kan ta emot och se vikten av det arbete som görs, samt med mandat som kan förändra synsättet på lösningar och orsaker inom dessa frågor.

Genom mer och bättre samverkan inom kommunen skulle en del av problematiken antagligen kunna lösas, då det ofta finns kompetens och modeller för hur problem ska lösas, men det saknas struktur för hur arbetet ska gå till. En av informanterna menar att det behövs tydligare ledning och riktlinjer till arbetet:

Det är även viktigt att prata om problemen internt, där igenom sedan se sammanhang så skulle en del av lösningarna till originalproblemen antagligen bli synliga – utan att konsulter till exempel behöver komma och säga vad som bör göras inom kommunen.

Intervju med informant 4.

Det som är intressant i den här delen om deras förhållningssätt till arbetssättet är att det går delvis att urskilja hur $I+I=3$ redan nu, innan fas 1 är slut, har förankrats i deras förhållningssätt. Genom att ha perspektivet att det är en del arbete som måste göras internt för att de externa problemen ska kunna lösas effektivare. Enligt Tilly (1998) är det det som förändrandet av strukturer bör förhålla sig till.

Samtliga informanter menar att långsiktiga lösningar är en förutsättning för att kunna möta de utmaningar som Skåne har, som beskrivits i föregående del. Att ha ett nytt angreppssätt som innebär tidigare insatser för att åtgärda orsakerna till problemen och inte bara fokusera på insatser när ”skadan redan skett” är också av stor relevans och måste prioriteras. Den största utmaningen blir då snarare att utmana stuprörssystemen än att finna lösningar på orsakerna till arbetslöshet, då det redan finns mycket information kring dessa bakomliggande orsaker. Det som snarare beskrivs vara det stora problemet enligt informanterna är en helhetsbild för att systemen ska vara effektiva och anpassade till samhället. Genom $I+I=3$ får kommunerna Tomelilla, Trelleborg, Ystad och Klippan chansen att pröva modellen som handlar om strategisk samverkan för sociala investeringar. Genom kompetensutbildning för att lära sig arbetsmetoder, synsätt och förhållningssätt till problematiken får de chansen att föra in perspektivet i sin hemkommun. Genom projektets uppbyggnad får de chansen att använda sig av modellen *på riktigt* för att kunna förstå och konkretisera hur de bör arbeta utifrån en sådan här modell i sina respektive yrkesroller. För de utmaningarna som kommunerna och Region Skåne internt står inför gällande utmaningarna för ungas etablering på arbetsmarknaden så verkar $I+I=3$ vara inte bara ett nytt utan också ett spännande sätt att arbeta på. Stuprörsstrukturer och målkonflikter är fenomen som projektet arbetar mot att bryta ner, vilket under intervjuerna har visat sig

vara de största utmaningarna som tjänstemännen upplever för att möta utmaningarna. Enligt Tillys (1998) förklaringsmodell så är det också systemen som bör utmanas då det är dessa som upprätthåller de ojämlika förutsättningarna som finns för att som ung etablera sig på arbetsmarknaden.

En problematik som de lyfter fram handlar om förankring, både i den egna organisationen men också kopplingen till unga och kopplingen till de verksamheter unga befinner sig i. Genom att jobba med sociala investeringar krävs först en kartläggning av vem som gör vad, hur det görs och varför – där utefter det göra kalkyler över var insatserna ska göras. För individerna som insatsen önskar underlätta i det långa loppet för kommer deras problematik lyftas på ett nytt sätt. Genom att synliggöra vad de saknar för kapital för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden genom Bourdieus förklaringsmodell blir det också tydligt att det till viss del är strukturerna som måste förändras och i vissa fall brytas ned. Genom att inledningsvis göra den helhetsbilden inom $I+I=3$ anser informanterna att processerna för att underlätta för ungas inträde på arbetsmarknaden kan vara både mer effektiva och lönsamma.

Svårigheterna med projektet bör också lyftas fram, då även dessa måste ligga till grund för hur den möter utmaningarna. Problematiken som lyfts i intervjuerna handlar bland annat om matchningsproblematik, som kräver ett betydligt större och mer omfattande arbete än hos kommunerna och som insats hos Region Skåne. Matchningsproblematiken handlar om arbetsgivare och arbetstagare, vilka har helt andra processer i sina organisationer och nätverk. Syftet med $I+I=3$ förklaras bland annat genom att systemen ska rusta individer bättre för att undvika onödiga samhällskostnader. Det kan handla om kostnader som uppstått på grund av att en del system fungerar utifrån en modell som är verkar lämplig i teorin, men i praktiken inte fungerar på det önskvärda sättet.

Under introduktionsmötet till $I+I=3$ gav Ingvar Nilsson (2015b) en väldigt beskrivande bild av hur människors uppfattningar ser olika ut. Han exemplifierade då med hur en funktionsnedsättning uppfattas olika beroende på människors olika professioner (se citat s. 8). Utifrån samverkansmodellen som kommunerna arbetar utifrån i projektet så ska de mötas genom utmaningen och formulera lösning till denna gemensamt. Det innebär att de formulerar gemensamt vad som är utmaningarna, utifrån deras olika professioner och således synsätt. Vilket vidare kan leda till att dessa olika uppfattningar om till exempel en funktionsnedsättnings begränsningar formuleras annorlunda och därför kan innebära bättre insatser för individen.

4.3.2 ATT GE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR UNGAS ETABLERING GENOM SOCIALA INVESTERINGAR

I rapporten *En regional utbildningsgaranti* (Region Skåne 2014) menar författarna att gymnasieutbildning är mer eller mindre ett grundläggande krav för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Orsakerna handlar bland annat om en förstärkt syn på gymnasieutbildning för ungas självförverkligande och ett försörjningssystem som bygger på att unga ägnar sig åt gymnasiestudier. Attityden till gymnasieskolans viktiga betydelse finns både hos arbetsgivare, arbetsförmedlingen och hos ungdomarna själva. Ungdomars framtida försörjningsmöjligheter har starka kopplingar till gymnasiekompetenser. I Skåne finns stora inomregionala skillnader gällande arbetslösheten bland unga, vilket förklaras bland annat genom stora skillnader i socioekonomiska förutsättningar. Premisserna för att klara grundskolan är relativt goda, då ungdomars betyg från grundskolan är bra jämförelse med andra län, däremot visar Skåne betydligt sämre gymnasieresultat än andra län (Region Skåne 2014).

Det finns idag många insatser som görs efter att en individ inte klarat av grundskolan. Informant 2 berättar att då en stor del av syftet med grundskolan är att förbereda inför gymnasiet eller ett arbetsliv är det något väldigt dystert att det inte fungerar. Hen uttrycker även problematik kring arbetet med skolfrånvaro:

Det tror jag är utmaningen för det knasiga blir när vi säger ”dom, dom unga då, vi måste få dom att gå färdigt skolan eller vara där”. Istället för att fråga sig, ja men varför vill dom inte vara där? Jobba med det istället.

Intervju med informant 2.

Bland de unga som varken arbetar eller studerar är utrikes födda överrepresenterade. Villkoren för inrikes och utrikes födda brukar vanligtvis kunna beskrivas som liknande, med för unga utrikes födda är det sämre, och siffrorna har även försämrats (SOU 2012:80). Enligt en av informanterna handlar detta om hur individer som står utanför strukturerna ses som problem och inte möjligheter, vilket handlar precis om det mindset-skiftet som sociala investeringar handlar om. Att investera det som behövs för nyanlända individer och se möjligheterna med dessa. Hen menar att strukturerna som finns innebär att problem är det som synliggörs istället för möjligheter:

Vi hade bara kunna omlokalisera pengarna så att det blir investeringar – rusta de här människorna på det sättet som är nödvändigt utifrån deras behov. På så sätt ha ett helt annat inträde i det svenska samhället, där man någonstans möts båda parterna – inte bara problematiserar och därefter ställer krav på individer som kommer hit. Jag tror att det skulle lösa väldigt många frågor och vi skulle inte alls vara så sårbara ifall vi hade

offentliga strukturer som var byggda på det sättet så vi kunde behärska förändringar. Investeringsstanken, se möjligheter istället för problem – men det gör vi inte idag.

Intervju med informant 3.

Kapital är tillgångar av olika slag som underlättar för individer att ta sig fram i samhället, genom att använda Bourdieus förklaringsmodell av vad ett fält är kan strukturerna som utesluter dessa människor som informant 3 diskuterar synliggöras. I det fält med de system som ska hjälpa dessa individer till en väg in på arbetsmarknaden är de kapital som dem tar med sig in på fältet inte användbart. Att analysera något inom ett visst fält på det här sättet innebär att en kan se hur fältet är begränsat och beständigt. Det kan vara en förklaring till varför dessa människor inte ses som en möjlighet utan istället kategoriseras som problem. Det som skulle behövas är således ett nyskapande av fält. Fältet i sig – systemen som finns, kan inte omvärdera vad som är värdefullt kapital eller inte. Bourdieu menar att för att ett systemskifte ska ske där det egna kapitalet värderas högre än tidigare måste aktören (individen) antingen skaffa sig mer kapital, kapital av den typ som fältet anser vara värdefullt, eller skapa principer som gynnar individen själv på fältet. Att skapa nya principer är svårt för individer utan nätverk och kontakter inom fältet, vilken den grupp människor som informant 3 hänvisar till, nyanlända, saknar. För att skapa nya principer på fältet måste individen själv vara styrande och inneha en position som gör det möjligt att förändra de andra individerna inom fältets värderingar och tankesätt kring vilket kapital som är värdefullt och bör värderas högt inom fältet (Bourdieu 1986:52). Därför blir alternativet istället att individen skaffar sig mer kapital. Vilket i det här fallet kan handla om språkstudier. Genom att strukturerna ändras skulle även dessa individers kunskaper värderas annorlunda, frågan kommer då att handla om vart dessa förändringar ska till; hos individerna som står utanför arbetsmarknaden eller hos de som upprätthåller och utformar strukturerna.

Geografisk rörligheter är viktigt för att kunna hitta den kompetens som behövs för de olika jobben. I en del områden är arbetslösheten bland unga betydligt högre än andra i Skåne, vilket skulle kunna förklaras med att rörligheten och sättet att se på rörlighet/förflyttningar som ett sätt att kunna få ett jobb saknas. Detta i sin tur skulle kunna förklaras med avsaknaden av arbetsmarknadskunskap i skolan, de får inte den kunskap som behövs för att de ska kunna ta vara på sina olika kapital. En viktig förutsättning för ungdomars integrering på arbetsmarknaden att de bedöms efter sina personliga meriter och kunskaper och inte efter tänkta genomsnittliga egenskaper hos den grupp de anses tillhöra. (EOS 2000:13). En individs status kan förhöjas genom att denne tillhör en viss grupp, i och med att den gruppen förhöjs i status så sänks en annan grupp (Bourdieu 1986). Det är Bourdieus (1986) förklaring till olika hierarkier av existerande grupper i samhället och

hur dessa förhåller sig till varandra som ligger till grund för de bedömningar av individer som anses tillhöra en viss grupp. I Ystad och Tomelilla har projektgrupperna valt att arbeta med utmaningarna kring skolfrånvaro för att det senare ska leda till bättre förutsättningar på arbetsmarknaden för individerna. Det som har upplevts som svårt är att få med alla relevanta parterna som på olika sätt har koppling till antingen orsaker till skolfrånvaro eller kan ge förklaringar. I Tomelilla var det svårt att få med alla parter i början, då det framförallt inte fanns resurser nog att medverka. Även i Ystad har det handlat om att vissa nyckelpersoner inte kunnat vara så involverade i den grad som hade varit önskvärt (intervju informant 4 och 5). En förutsättning för projektet $1+1=3$ var och är att få med alla relevanta parterna för att kunna skapa en helhetsbild samt kunna arbeta effektivt utifrån den valda utmaningen (informant 3).

Vidare bör även analysen beröra ämnet kring vad som innebär att ha goda förutsättningar för att klara av skolan. Det finns meningsskiljaktigheter kring vad skolan är och bör vara vilket skapar konflikt kring hur den bör utformas. En av informanterna menar att det är viktigt av skolan att anta rollen som bestämmande vad som passar in och vad som inte hör till och använder religionstillhörighet som ett exempel för att belysa dilemmat:

Där jag är jättetydlig att religion är en privat sak och det är något som man ägnar sig åt på sin fritid. Så länge det inte stör arbetet och så länge det inte stör skolan eller utbildningen så är det okej. Men man kan inte göra avkall man kan inte minska på kraven med hänvisning till en religion. Man kan inte få gå ifrån skolan, för så funkar det inte i arbetslivet sen heller.

Intervju med informant 6.

Å ena sidan så ska skolan vara en plats för alla, i Sverige råder även religionsfrihet vilket innebär att utövandet av sin religion inte kan förhindras. Samtidigt har skolan mål att uppfylla och om informanten menar att utövandet innebär avvikelser från skoltimmar står det i konflikt med närvarokraven som finns i grundskolan. Däremot går det vidare att se huruvida detta anses vara problematiken i hur systemen ska förhålla sig till unga som ska integreras i skola och senare även arbetsliv. Genom att se religion som ett eventuellt problem för individens utbildningsmöjligheter menar informanten att religionens betydelse och värde för individen bör förminska.

Genom att använda Bourdieus modell och kategorisera färdigheter och företeelser som ger goda förutsättningar för att klara av skolan som symboliskt kapital, kan informantens sätt att förhålla sig till religion i det här fallet förstås. Med symboliskt kapital menas det som anses vara värdefullt för gruppen, det vill säga subjektivt beslutat inom gruppen (Ritzer 2009). Utifrån

hens perspektiv är religion inte något som värderas vara tillräckligt värdefullt för att göra avkall på inom skolan.

Enligt Bourdieus modell är det ekonomiska, sociala och kulturella kapital som unga arbetslösa har endast symboliskt eftersom att de saknar delar av det som tillskrivs värde för att etablera sig på arbetsmarknaden. Genom $1+1=3$ får dessa unga tidigare insatser för att förhindra utanförskap, vilket innebär att de kapital som anses värdefullt definieras utifrån vad individen själv behöver. Vidare innebär det att omvandlingen eller skapandet av mer kapital kan göras mer effektivt.

5 SLUTSATS

5.1 SLUTSATSER

Utmaningarna som Skåne står inför handlar delvis om strukturella begränsningar och om nationella, regionala och kommunala målkonflikter. Att arbeta med systemförändrande perspektiv handlar om att utmana dessa strukturer som innebär att möjligheterna för att etablera sig på arbetsmarknaden ser så olika ut. Vilka områden som bör prioriteras blir en fråga som i slutändan handlar om värderingar dels av vad som är 'målet' men även dels tillvägagångssätt för att nå det eftersträvansvärda. En slutsats som görs utifrån resultaten som den här studien visar är att synen på våra offentliga system för ungas etablering på arbetsmarknaden kan tolkas som föråldrade. De är inte anpassade för den målgrupp de idag riktar sig till vilket leder till att de är långsamma och ineffektiva. Ett systemförändrande perspektiv är således nödvändigt vid utformningen av framtida arbetsmarknadsåtgärder. Vidare kan detta antingen göras genom strategisk samverkan för sociala investeringar, som i $I+I=3$, eller genom andra systemförändrande åtgärder. Flera analyser som pekar på gymnasieskolans betydelse för ungas etablering på arbetsmarknaden verkar har lett till att mindre fokus har getts till att se till andra orsaker. Det är en viktig faktor, men enligt statistik över unga med utländsk bakgrund är det ingen markant skillnad mellan siffrorna över arbetslösa med eller utan gymnasiebetyg. Faktumet påvisar vikten av att ha ett brett perspektiv till dessa frågor vid utformningen av arbetsmarknadsåtgärder för ungas etablering på arbetsmarknaden.

Genom att göra tidigare investeringar så kan individer som behöver extra stöd få det när stödet kanske inte behöver vara så stort. Det finns en stor skillnad i att ge extra stöd tidigt i grundskolan och under gymnasietiden. Desto äldre individen blir desto större krav ställs på personen från samhället. Samtidigt som kraven ökar så kan även en del problematik följa med personen om dessa inte åtgärdats i tidigt skede, på grund av att det inte kunnat märkas då en inte haft en övergripande perspektiv. Med det perspektivet så visar analysen att sociala investeringar som görs i $I+I=3$ verkar vara ett bra sätt att tackla utmaningarna som finns i de olika kommunerna och i förlängningen även i hela Skåne, gällande individer som kan behöva extra stöd för att förhindra ett sådant utanförskap vid etablering på arbetsmarknaden. Studien visar även på att problematik kring svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden har kopplingar till den traditionella synen på utbildning i vissa områden. Genom att ha ett systemförändrande perspektiv med stort fokus på insatser riktade tidigt till dessa individer, kan även det hjälpa till att förändra synen på utbildning tidigt hos individen.

Insatserna bör snarare läggas på processerna och hur unga behandlas inom dessa, snarare än att rikta insatser till en specifik målgrupp. Det är genom stuprörssystem som utanförskap skapas, när en individ inte passar in i

samhällssystemen kostar det oändligt med resurser. Systemen är dessutom utformade och anpassade till ett samhälle som idag inte längre är det vi lever i. Strategisk samverkan för sociala investeringar kan ses som ett första steg i att tänka nytt kring hur våra system kan användas. För att inte fler ungdomar ska behöva gå igenom verksamheter under sin uppväxt som sedan kommer leda till arbetslöshet måste processer i projekt som $I+I=3$ bli en modell och arbetssätt som implementeras och förankras. För att därigenom få effektiva och inkluderande processer som kan vara gynnsamma vid ungas etablering på arbetsmarknaden och ta vara på alla människors kompetenser. Ur ett teoriskapande perspektiv kan det genom denna studie dras vissa slutsatser kring hur tjänstemän förhåller sig till en problematik som berör flera parter på olika nivåer. Under flera av intervjuerna har det kommit fram hur viktigt det är att förankra arbetet där mandat att förändra också finns. Vilket innebär att förhållningssättet till problem och utmaningar är att det inte ligger hos individerna själva att lösa, utan snarare hos specifika yrken. Förändringen ska inte göras hos individerna som innehar vissa specifika poster, utan de ska göras i posternas utformning.

Klippan, Tomelilla, Trelleborg och Ystad har fått chansen att vara med i projektet som lyckats möta utmaningarna på ett nytt sätt och således täcka en del av utmaningarna. En slutsats är således att studien visar tendenser av ett förändrat förhållningssätt till utanförskap – det har skapats genom att kommunerna visat det intresset som krävdes för att få möjlighet att vara med i projektet.

5.2 VIDARE FORSKNING

Fas 1 av $I+I=3$ tar slut till hösten 2016 och då blir det intressant att se hur de olika kommunerna väljer att ta processen vidare. I vidare forskning hade det varit intressant att undersöka hur det här projektet har förankrats i de olika kommunerna och på vilket sätt de utifrån det väljer att gå vidare. Då syftet med projektet $I+I=3$ är att det ska implementera ett nytt tanke- och arbetssätt och således inte vara ett ”projekt” i den mening att det har ett avslut eller ska ses på i efterhand som en fas som är över. Med hänsyn till Tillys teorier om beständig ojämlikhet hade det varit intressant att se huruvida det skulle ske någon förändring för vilka grupper som var mer arbetslösa än andra genom projektet eller om ”nya” underordnade grupper hade skapats. En studie över projektets effekter hade således varit intressant att göra för att se om Tillys teori om hur ojämlikhet ska motarbetas stämmer i det här fallet.

Det hade även varit intressant att göra en studie över den här processen över flera mandatperioder, för att se hur tankesättet och förhållandet till sociala investeringar utvecklas över tid beroende på politiskt styre. Ett sådant perspektiv hade varit möjligt i nuläget också. I så fall hade kommunernas olika fall studerats i jämförelse med kommunalt politiskt styre, för att se vilka

skillnader och likheter som kunnat urskiljas kopplat till respektive kommunfullmäktige. Utformningen av processen $I+I=3$ handlar om att ha mandat till att göra vissa stora förändringar internt i kommunen, därför är det viktigt att ha med politiken i processen. Den här studien utgår från att det sociala investeringsperspektivet är ett nytt tankesätt (enligt samtliga informanter) vilket innebär att frågan idag inte drivs inom någon specifik partipolitisk agenda. Processen är kopplat till den kommunala budgeten, vilket innebär att de styrande partierna i respektive kommun måste ta ställning till tankesättet kring sociala investeringar för att motarbeta utanförskap. En studie över politikens berörande av frågan utifrån respektive parti hade således varit av intresse för den politiska debatten.

5.3 DISKUSSION

$I+I=3$ handlar om att arbeta systemförändrande, vilket innebär för respektive tjänsteman att arbeta mot det som systemet säger att hen bör göra. För att uppnå målet om att göra systemen mer inkluderande och effektiva (inte producera utanförskap) så är detta förhållningssätt viktigt. Det är vidare även viktigt att arbeta utifrån de olika tjänstemännens profession, då de i sina arbetsuppgifter i sina uppdrag fattar beslut som får konsekvenser för dessa människor som befinner sig i systemen (skola/arbetsförmedlingen etc.). Jag anser detta perspektiv som självklart utifrån mitt eget synsätt på utveckling, att arbeta mot systemen då jag upplever att deras utformning till viss del innebär att de är exkluderande. Det som är spännande är att studien dels visar hur detta perspektiv finns och är eftersträvt, samtidigt som det mynnar ut till att handla om "någon annan" och inte om personen själv som måste ändra på sig. Det jag upplever saknas är en djupare förståelse kring individerna som befinner sig i projektets synsätt. Perspektivet med egna värderingar för att det är hos dessa individer som förändring delvis måste göras för att det i förlängningen ska kunna göras i respektive profession. Strukturerna upprätthålls dels genom bland annat efterlikning vilket reproducerar stuprörsstrukturerna och dels genom att systemen hålls uppe av de människor som arbetar i dessa. Det väcks även en tanke om att det är förhållningssättet hos tjänstemännen som är lösningen på en del av problematiken. Att arbeta med inkluderande förhållningssätt på strukturell nivå skulle vara ett intressant perspektiv. Det skulle således ändra strukturerna så att fler människor kan värderas attraktiva, att få sitt kapital värderat istället för att skaffa sig mer kapital.

6. KÄLLFÖRTECKNING

- Allvin, Michael, Aronsson, Gunnar, Hagström, Tom, Johansson, Gunn & Lundberg, Ulf (2006). *Gränslöst arbete – socialpsykologiska perspektiv på det nya arbetslivet*. Malmö: Liber.
- Analysgruppen Arbete i framtiden *En socialt hållbar arbetsmarknad* (2016). Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/contentassets/f572c052a02a47bc9e931c9c0099565a/forslag-fran-analysgruppen-arbetet-i-framtiden---delrapport-2-socialt-hallbar-arbetsmarknad.pdf> Hämtad: 2016-04-19
- Arai, Mahmood., Schröder, Lena., och Vilhelmsson, Roger (2000). *En svartvit arbetsmarknad?* Finansdepartementet. ID:nummer: Ds 2000:47. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/departementsserien-och-promemorior/2000/01/ds-200047/> Hämtad: 2016-04-15
- Arbetsförmedlingen (2015). *Arbetsmarknadsläget i Skåne län oktober 2015 - Arbetslösheten i Skåne minskar för unga, men ökar för utrikes födda*. Pressmeddelande 2015-11-11. Tillgänglig: <http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Pressrum/Pressmeddelanden/Pressmeddelandeartiklar/Skane/2015-11-11-Arbetslosheten-i-Skane-minskar-for-unga-men-okar-for-utrikes-fodda.html> Hämtad:2016-05-18
- Behouti, Alireza (2006). *UNEQUAL OPPORTUNITIES The impact of Social Capital and Recruitment Methods on Immigrants and theirs children in the Swedish Labour Market*. Linköping Studies in Arts and Science No. 369. Department of Social and Welfare Studies, Linköping University, Linköping 2006.
- Bourdieu, Pierre (1986). *The forms of capital*. Läst i J.E. Richardson (ed.), *Handbook of Theory of Research for the sociology of education*. Greenwood Press 1986. Translated by Richard Nice. Tillgänglig: <http://faculty.georgetown.edu/irvinem/theory/Bourdieu-Forms-of-Capital.pdf> Hämtad: 2016-05-19
- Denscombe, Martyn (2009). *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2:a upplagan. Studentlitteratur AB, Lund.
- Florida, Richard. (2006). *Den kreativa klassens framväxt*. Originaltitel: *The rise of the creative class*. Översättning: Anna Sörmark. Stockholm: Daidalos.
- Nilsson, Ingvar., Lundmark Nilsson, Eva., (2015a). *1+1=3 om samverkan mellan skola arbetsliv ur ett socioekonomiskt perspektiv*. Region Skåne 2015-02-20.
- Nilsson, Ingvar (2015b). Konferens *1 plus 1 är 3* på Sankt Gertruds konferensgård, juni 2015. Reportage: <https://vimeo.com/133026580> Hämtad: 2016-05-11
- Nilsson, Jan-Evert (1998). *Det nya Sverige – regionala mönster vid övergången från industrisamhälle till informationssamhälle*. Blekinge Tekniska högskola. Tillgänglig: https://www.researchgate.net/profile/Jan_Evert_Nilsson/publication/266217969_Det_nya_Sverige_-_regionala_monster_vid_overgang-en_fran_industrisamhalle_till_informationssamhalle/links/5644f03d08ae451880a8a213.pdf Hämtad: 2016-04-04
- Moore, Rob (2012). *Pierre Bourdieu Key concepts. Part 3 - Fiels mechanisms*. 2a upplagan. Cambridge University Press. Tillgänglig (genom <http://eds.b.ebscohost>): <http://universitypublishingonline.org/acumen/ebook.jsf?bid=CBO9781844655311> Hämtad: 2016-05-17
- Region Skåne (2016) *Hur har det gått i Skåne?* Utgiven av enheten för samhällsanalys (2015). Tillgänglig: <http://utveckling.skane.se/digitala-rapporter/huga/arbetsloshet/> Hämtad: 2016-03-31
- Region Skåne (2015) *Projekt och samarbeten inom näringslivsutveckling*. Tillgänglig: <http://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/naringslivsutveckling/projekt-och-samarbeten-inom-naringslivsutveckling/#34361> Hämtad- 2016-05-12

- Region Skåne (2014), *En regional utbildningsgaranti – möjligheter på regional nivå*. Olofsson Johan (Malmö högskola) & Alexandru Panican (Socialhögskolan Lunds universitet). Tillgänglig: <https://lup.lub.lu.se/search/publication/4936518> Hämtad: 2016-04-04
- SOU, statens offentliga utredningar (2012). *Utbildningsanställning, SOU 2012:80*. Ansvarig: Arbetsmarknadsdepartementet. Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2012/11/sou-201280/> Hämtad: 2016-04-06
- Ryen, Anne (2004) *Kvalitativa intervjuer – från vetenskapsteori till fältstudier*. Upplaga 1:2 Liber AB.
- Sayer, Andrew (2000) *Realism and social science*. London and Thousand Oaks: Sage.
- SCB AKU (2015). *Arbetsmarknad - Arbetskraftsundersökningarna*. Tillgänglig: <http://www.scb.se/am0401/> Hämtad: 2016-04-06
- SCB (2014). *Arbetsmarknadssituationen för migranter och deras barn*. Tillgänglig: http://www.scb.se/Statistik/AM/AM0401/2015K04P/AM0401_2015K04P_SM_AM110_SM1601.pdf Hämtad: 2016-04-25
- Svensson, Oscar, projektledare för: Temagruppen unga i arbetslivet (2013). *2013 års uppföljning av unga som varken arbetar eller studerar*. Tillgänglig: <http://www.temaunga.se/2013uppfoljning> Hämtad: 2016-04-05
- Tilly, Alfred (1998). *Beständig ojämlikhet (original: Durable Inequality)*. Översatt av Sven-Erik Torhell (2000). University of California Press.

6.1 INTERVJUER

- Näringslivsutvecklare på Region Skåne, arbetar med integration på enheten för innovation och entreprenörskap. Enskild intervju på Region Skånes kontor i Malmö, 2016-04-26. Intervjun varade i ca. 45 minuter. (Informant 1).
- Näringslivsutvecklare på Region Skåne, arbetar med inriktning unga på enheten för kompetens och kapitalförsörjning. Enskild intervju på Region Skånes kontor i Malmö, 2016-04-27. Intervjun varade i ca. 40 minuter. (Informant 2).
- Näringslivsutvecklare på Region Skåne, ansvarig $I+I=3$, enheten för kompetens- och kapitalförsörjning. Enskild intervju på Geocentrum i Lund, 2016-04-28. Intervjun varade i ca. 40 minuter. (Informant 3).
- Samordnare för sociala investeringar på Klippans kommun. Enskild telefonintervju 2016-05-04. Intervjun varade i ca. 30 minuter. (Informant 4).
- Folkhälsoutvecklare i Tomelilla kommun. Enskild intervju i Malmö 2016-04-29. Intervjun varade i ca. 30 minuter. (Informant 5).
- Enhetschef Planering och Uppföljning på Arbetsmarknadsförvaltningen på Trelleborgs kommun. Enskild intervju i Trelleborg, 2016-10-05. Intervjun varade i ca. 25 minuter. (Informant 6).
- Folkhälsostrateg Ledning och uppföljning på avdelningen för strategiskt miljöarbete i Ystads kommun. Enskild telefonintervju, 2016-05-02. Intervjun varade i ca. 35 minuter. (Informant 7).

7. BILAGA

7.1 INTERVJUFRÅGOR TILL TJÄNSTEMÄN PÅ REGION SKÅNE

Dessa teman och frågor lyftes vid de enskilda intervjuerna:

Inledande frågor

- Vilket skulle du säga är ditt yrke och vad är dina arbetsuppgifter?
 - Ge exempel

Arbetsmarknad

1. Hur fungerar det att arbeta med ungas etablering på arbetsmarknaden där du arbetar?
2. Vilka utmaningar skulle du säga att Skåne har för ungas etablering på arbetsmarknaden? Vad är svårt?
 - i. Vad tänker du kring dessa?
 - ii. Vad gör man?
 - iii. Vad borde man göra?
3. Skulle du kunna berätta lite om $1+1=3$? Hur kom det till, Hur fungerar det?
 - i. Varför är det bra?
 - ii. Är det något som är dåligt/risker?
4. Här på Region Skåne jobbar ni med det regionala utvecklingsansvaret, vad är viktigt att tänka på när man ska jobba med de här frågorna?
5. Vad tror du är viktigt att tänka på när en ska möta de utmaningar som Skåne har?
6. Arbetsmarknadens struktur är i ständig förändring, precis som samhället i stort, hur tänker du kring det?
7. Finns det någonting du tänker Region Skåne skulle kunna förbättra vid utvecklingen och arbetet med ungas inträde på arbetsmarknaden?

7.2 INTERVJUFRÅGOR TILL TJÄNSTEMÄN PÅ KOMMUNERNA

Inledande frågor

- Vilket skulle du säga är ditt yrke och vad är dina arbetsuppgifter?
 - Ge exempel

Arbetsmarknad

1. Hur kom du med i projektet $1+1=3$?
 - i. Hur har ni jobbat med det innan?
2. Vilka utmaningar skulle du säga att xxx din kommun har för ungas etablering på arbetsmarknaden?
 - i. Vad är svårt?
 - ii. Vad tänker du kring dessa?
 - iii. Vad gör man?
3. Vilka var med från början i $1+1=3$ från din kommun?
 - i. Förvaltningar?
 - ii. Vad borde ni göra?
4. I $1+1=3$ jobbar ni med sociala investeringar på ett strategiskt sätt, hur tänker du kring det?
 - i. Varför är det bra?
 - ii. Vilka hinder finns?
5. Har du kommit i kontakt med arbetsmarknadsfrågor tidigare av det här slaget?
 - i. Har du i din yrkesroll arbetat med det tidigare?
 - ii. Vad tycker du om satsningar som $1+1=3$?
6. Vad tror du är viktigt att tänka på när en ska möta de utmaningar som din kommun/Skåne har?
7. Gå vidare med $1+1=3$?
8. Arbetsmarknadens struktur är i ständig förändring, precis som samhället i stort, hur tänker du kring det?